

Türk
Türkisch
Türkçe

ETAT DE FRIBOURG
STAAT FREIBURG

Bureau de l'intégration des migrant-e-s
et de la prévention du racisme (IMR)
Fachstelle für die Integration der MigrantInnen
und für Rassismusprävention (IMR)
Göçmenler Uyum ve Irkçılığı
Önleme Bürosu

Fribourg Kantonu'na
hoş geldiniz

2011 yılı baskısı

Bu kitapçığın değişik dillerdeki çevirileri
www.fr.ch/integration
sitesinden yüklenebilir.

Yayınlayan

Göçmenler Uyum ve İrkçiliği Önleme Bürosu
Güvenlik ve Adalet Bakanlığı,
Grand-Rue 26, 1700 Fribourg

Grafik tasarımı ve resimleme

Agence Symbol, 1763 Granges-Paccot

Kapak fotoğrafı

Union Fribourgeoise du Tourisme,
1701 Fribourg
www.fribourgregion.ch

Ekteki harita için kaynak

Office fédéral de la topographie, Berne,
Office fédéral de la statistique : GEOSTAT,
Neuchâtel / Service de la statistique
du canton de Fribourg

İçindekiler

1. Önsöz	6
2. Bu broşürü nasıl kullanmalı	7
3. Fribourg'a özgü «ortak yaşam»	8
Kanton, ilçeler ve belediyeler	
Resmi diller	
Yabancı nüfus	
Göçmen kişilerin toplumsal uyumu	
4. Kantona geliş	10
Gelişinizin bildirilmesi	
Belediyeden bilgi edinme	
Basın-yayını izleyerek bilgilene	
5. Hak ve görevler	11
Temel değerler	
6. İletişim	12
Fransızca veya Almanca öğrenme	
İsviçre Almancası diyaleklerinden birisini öğrenme	
Okuma-yazma öğrenme	
Göçmen topluluklara ait tercümanlar	
Kültürlerarası Kütüphane	
7. Ev, apartman	14
Ev bulma	
Bir binada kiracı olarak yaşama	
8. Ulaşım araçları	16
Otomobil	
Özel araç ithali	
Sürücü ehliyetinin değiştirilmesi	
İsviçre'de araç kullanma	
Toplu taşımacılık	
Çevreci ulaşım: bisiklet, yaya gitme	
9. Çalışma	18
Bir iş bulma	
Ücret ve sosyal ödentiler	
Sosyal güvenlik sigortaları	
İşsizlik sigortası	
Sosyal yardım	
İşten çıkarılma / atılmalara karşı koruma	
Vergiler	
İşyerinde anlaşmazlıklar	
Ayrımcılığı önleme	
Kaçak çalışma	
Oturma izni olmayan göçmen kişiler	
10. Sağlık	22
Hastalık sigortası ve kaza sigortası	
Doktorlar	

Acil bakım	
Diş tedavileri	
Acil diş servisi	
Yaşlılar	
Aile planlaması ve cinsel eğitim bilgileri	
11. Evlenme ve aile yaşamı	25
Evlenme	
Resmi eşcinsel yaşam	
Zoraki evlilikler	
Doğum	
İzin ve doğum aylığı	
Aile yardımı	
Çocuk ve genç hakları	
Eşler ve güçlük çeken aileler	
Aile içi şiddet	
12. Eğitim ve zorunlu okul çağı	33
Anne-babaların sorumlulukları	
Çocukların bakımı ve okul dışı çocuk yuvaları	
Anaokulu (4 yaş bitiminden itibaren)	
İlkokul (6 yaş bitiminden itibaren)	
Yönlendirme okulu - Ortaokul (13 yaş bitiminden itibaren)	
Okul ve meslek seçimi	
Yabancı uyruklu öğrenciler	
13. Mesleki eğitim ve özel öğrenim (16 yaşından itibaren)	36
İşyerinde çıraklık eğitimi (16 yaşından itibaren)	
Yabancı ülkeden gelen genç yetişkinler	
Üst düzey ortaokul (Lise) (16 yaşından itibaren)	
Yüksek öğrenim	
Mesleki eğitim ve öğrenim bursları	
Diploma ve kazanılmış hakların tanınması	
Yetişkinlerin eğitimi ve hizmet içi eğitim	
14. Çevre koruma	39
Doğal güzelliklerin korunması	
Halka açık yerlerin özen ve bakımı	
Çöplerin toplanması	
Geri dönüşümü olmayan çöpler	
15. Sosyal ve örgütsel yaşam	41
Fribourg halk şenlikleri	
Kültürel ve sportif yaşam	
Yaya yürüyüşler	
Örgütsel yaşam	
Dini yaşam	
16. Siyasi yaşama katılım	44
Doğrudan demokrasi	
Siyasi kurumlar	
Üç düzeyli iktidar	
Yabancıların siyasi hakları	
Siyasi yaşama katılımın diğer biçimleri	
Vatandaşlığa geçiş	
17. Önemli adres listesi	47

1. Önsöz

Hoş geldiniz! Bienvenue! Herzlich Willkommen!

Fribourg Kantonu'na gelip burada yaşamaya karar verdiniz. Kanton ve belediye makamları, çok sayıda yerel dernek, topluluk ve tüm Fribourg vatandaşları sizi karşılamaktan büyük mutluluk duyar.

Hareketli, dışa açık, ama aynı zamanda kurumlarına ve geleneklerine bağlı bir kantona gelmiş bulunuyorsunuz. Birbirinden farklı doğal güzellikleri, çok dilli oluşu ve farklı alanlara yayılmış ekonomisi ile Fribourg Kantonu biraz da minyatür İsviçre gibidir. Siz ve ailenizin, olağanüstü güzellikteki «Fribourg ülkesinde» kendinizi bir an önce rahat ve huzurlu hissedeceğinizi umuyoruz. Fribourg'da sosyal ve örgütsel yaşam çok zengin ve çeşitlidir. Bir an önce bu yaşamı keşfedip ona katılmanızı dileriz.

Çift dilli oluşumuzdan ve halkımızı oluşturan farklı topluluklar arasındaki uyum ve birliktelikten gurur duymaktayız. Fribourg, her kuşaktan, farklı köken ve görüşten insanların birliğinde, her bireyin kimlik ve farklılığına saygı

duyarak yaşadığı sakin bir kantondur. Ancak bu sakin yaşam kendiliğinden gelişen bir durum olmayıp her iki tarafın uyum sağlama konusunda karşılıklı çaba göstermesini gerektirir. Her birey, devletimizin ve toplumumuzun kuruluş değerleri olan hoşgörü, çoğulculuk ve azınlıklara saygı kavramlarını güncel yaşamda uygulamak durumundadır. Bu broşürde kantonumuzdaki yaşama ilişkin birçok bilgi bulacaksınız. Sizi, uzun zamandır burada yaşayan veya yeni gelmiş Fribourgularla tanışıp kaynaşmaya davet ediyoruz. Onların deneyimleri, yeni yerleşim yerinizi daha iyi anlamanıza, bu ortama daha iyi uyum sağlamanıza ve kendinizi daha iyi hissetmenize yardımcı olacaktır. Sizlere yürekten hoş geldiniz / La bienvenue / Herzlich Willkommen diyor, iyi bir yaşam ve bilhassa yeni dostluklar kurmanızı diliyoruz.

Erwin Jutzet
Kanton Bakanlar Kurulu Üyesi
Conseiller d'Etat
Staatsrat

2. Bu broşürü nasıl kullanmak gerekir?

Kantona gelişinizden itibaren doğal olarak halletmeniz gereken birçok iş olacaktır. Bu broşür size genel bilgiler sunmaktadır. Daha kesin ve ayrıntılı bilgiler edinmek için bağlı bulunduğunuz belediye sekreterliğine ya da ok işaretiyle (►) belirtilen kurumlara başvurmanız gerekir. Bu kurumlar, broşürde yer alış sırasına göre numaralandırılmıştır. Numaralar kitapçığın sonunda bulunan adres listesinde de yer almaktadır.

Aynı şekilde, mahallenizde, köyünüzde, işyerinde veya eğlence ortamlarında karşılaşacağınız kişilerden de birçok bilgi edinebilirsiniz.

Bu broşürün ortasında ayrılabilen, Fribourg kanton haritası, önemli acil telefon numaraları ve kısa genel bilgiler içeren bir kart bulacaksınız. Broşürde yer alan web sayfalarının önemli bir bölümü çift dilde yazılmıştır. Fribourg Kanton sitesi www.fr.ch veya Konfederasyon sitesinde www.admin.ch olduğu gibi, dil değiştirme işaretleri (F/D, fr/de, Français/Deutsche, v.b.) genel olarak sayfanın sağ üst köşesinde yer alır.

3. Fribourg'a özgü «birlikte yaşam»

Fribourg, insanların farklılıklara ve bireyin kimliğine saygı temelinde birlikte yaşadıkları bir kantondur.

Kanton, ilçeler, belediyeler

Fribourg Kantonu, İsviçre'nin 26 kantonundan biridir. 7 ilçe ve 167 yerleşim biriminde yaşayan toplam nüfusu 275'000'dir (2011). Kantonun başkenti Fribourg şehridir (nüfus 35'000).

Fribourg Kantonu web sitesi

www.fr.ch

Resmi diller

Fribourg, Fransızca ve Almanca olmak üzere iki dilli bir kantondur.

İsviçre genelinin tersine, Fransızca konuşanlar Fribourg Kantonu'nda çoğunlukta. Özellikle, Singine, Lac ve Sarine ilçelerinde oturan ve Almanca konuşan dörtte birlik nüfusa karşılık, Fransızca konuşanlar nüfusun dörtte üçünü oluşturur. Bu kesim yöresel bir aksanla «klasik» Fransızca konuşur. Bazen, kırsal Fransızcadan türemiş olan Fribourg Patuva dilinin hâlâ konuşulduğu görülür.

Günlük yaşamda, Almanca konuşan Fribourglular kendi aralarında bir İsviçre Almanca lehçesi kullanırlar: Singine lehçesi (Seislerdütsch) veya Bern lehçesi (Bärndütsch). Ayrıca, Fribourg'un tarihi semti Basse-Ville'de Singine lehçesi ve Fransızca karışımı olan Bolze dilinin konuşulduğuna tanık oluruz. Buna karşılık, İsviçre Alman kesimi vatandaşları ülkenin bu kesiminden olmayan kişilerle, resmi törenlerde, okulda ve resmi yazışma-

larda yüksek Almancayı (Hochdeutsch) kullanırlar.

Röstigraben abidesi

Günlük dilde, İsviçre'nin Fransız kesimi Romandie ile Alman kesimi arasındaki hayali sınıra «Rösti sınırı» (Barrière de Rösti-Almanca Röstigraben) denir. Rösti, İsviçre Alman kesiminin patatesle yapılan geleneksel bir böreğidir. Fribourg Basse-Ville'de «Röstigraben abidesini» hayranlıkla izlemek mümkündür.

Kanton idari yönetimine Fransızca veya Almanca dillerinde başvurabilirsiniz. Kantonun tüm resmi belgeleri iki dilde yayınlanmaktadır. Yerel düzeyde, beldelere göre durum farklıdır. Çünkü, Fransızca ya da Almanca konuşanların sayısı bir beldeden diğerine değişir.

Türkçe	Şemsiyeni aç!
Fransızca	Ouvre ton parapluie!
Fribourg patuvası	Àrà ton pyodzè!
Almanca	Öffne deinen Regenschirm!
Singine lehçesi	Tuuf dy Pärissou!
Bern lehçesi	Mach dy Rägäschirm uff!
Bolze	Tuuf dy Paraplüi!

Yabancı nüfus

Fribourg Kantonu'nda yaklaşık olarak yabancı uyruklu 50'000 kişi yaşamaktadır. Toplam nüfusun %18'ini oluşturan bu kesimin dörtte biri kantonumuzda doğmuş olup %80'i Avrupa Birliği üyesi ülkelerden gelmiştir. Portekiz vatandaşları en kalabalık göçmen topluluğunu oluşturmaktadır (Kanton yabancı nüfusunun üçte biri, 1/3).

Göçmen kişilerin uyumu

150'yi aşkın farklı milliyetten oluşan kanton yabancı nüfusu çok çeşitli ve renklidir. Yabancı kökenli kişilerle İsviçre halkı arasındaki ortak yaşamı ve kültür alışverişini geliştirmek amacıyla kanton yetkili makamları aktif bir uyum politikası izlemektedirler. Bu makamlar bilhassa göçmenlerin kantonun iki resmi dilinden birini öğrenmeleri için özendirici çalışmalar yapmaktadırlar. Birçok belediye, uyum konusunda sorumlu kişiler görevlendirmişlerdir.

Sığınmacı durumunda olan veya sığınma başvurusu kabul edilmiş kişilerin uyumu Sosyal Yardım Servisi'nin yetki alanıdadır. Bu görev özel bir uyum yasasına göre yürütülür. Sığınmaya başvurmuş, geçici olarak oturma hakkı tanınmış ve sığınma başvuruları reddedilmiş kişilerin kabul, barınma ve bakımları ORS Servisi tarafından yerine getirilmektedir. Sığınmacı statüsünü elde etmiş olan kişilerle Fribourg'taki Caritas Suisse kurumu ilgilenmektedir.

- ▶ (1) Göçmenler Uyum ve İrkçılığı Önleme Bürosu
- ▶ (2) Göçmenler İçin Uyum Forumu
- ▶ (3) Sosyal Yardım Servisi

ORS Service web sitesi

www.ors.ch

Caritas Suisse web sitesi

www.caritas.ch

Fribourg Kanton ve Şehri

İsviçre'nin 26 kantonundan 15'i gibi, Fribourg Kantonu da başkentinin yani Fribourg şehrinin adını taşımaktadır. Kanton adının kısaltılmış hali FR'dir.

Bu sembolü bilhassa araç plakalarında görebilirsiniz.

4. Kantona geliş

Bağlı bulunduğunuz belediye sekreterliği, kantona yerleşmenizi kolaylaştırmak için size gerekli bilgileri verecektir.

Gelişinizi bildiriniz

Eğer bir beldeye yerleşmek ve orada üç aydan fazla süreyle oturmak istiyorsanız, gelişinizi takiben 14 gün içinde bizzat belde yönetimine başvurmak zorundasınız.

İsviçre vatandaşları ile önceden Fribourg Kantonundaki bir beldede oturan yabancı uyruklu kişiler yerleşecekleri yeni beldenin belediye sekreterliğine kişisel olarak başvurmak durumundadırlar. Yabancı uyruklu olup yabancı bir ülkeden veya başka bir kantondan gelen kişiler ise pasaportları ile birlikte önce Grange-Paccot'da bulunan Kanton Nüfus ve Göçmenlik İşleri Servisi'ne, daha sonra oturdukları beldenin belediye sekreterliğine başvuracaklardır.

Fribourg Kantonundaki belediyelerin listesi için

Fransızca: www.fr.ch > Communes > Liste avec adresses des communes fribourgeoises
Almanca: www.fr.ch > Gemeinden > Freiburger Gemeinden

► (4) Kanton Nüfus ve Göçmenlik İşleri Servisi

Belediyeden bilgi edinme

Belediye sekreterliğine başvurunuz sırasında, beldedeki yaşam ve orada düzenlenen dernek etkinlikleri ile sportif ve kültürel etkinlikler hakkında da bilgi edin-

menizi öneririz. Bu etkinliklere katılmak mükemmel bir uyum aracıdır. Bazı belediyeler İnternet sitelerinde yeterince bilgi sunmaktadırlar.

Belediyelerin sitelerine doğrudan bağlantılar için

Fransızca: www.fr.ch > Communes > Liste des communes fribourgeoises
Almanca: www.fr.ch > Gemeinden > Freiburger Gemeinden

Basın-yayın organlarını izleyerek bilgilendirme

İnternette ve basın-yayın organlarında Fribourg Kantonu üzerine bir hayli bilgi bulacaksınız. Yerel gazetelerde bulunduğunuz bölge yaşamı hakkında çok şey öğrenebilir; örneğin, iş ve kiralık ev ilanlarını, sosyal etkinliklerin tarihlerini ve günlük yaşama dair yararlı bilgileri bulabilirsiniz.

► (5) Belli başlı Fribourg gazeteleri

► (6) Bölgesel radyolar

► (7) Bölgesel televizyonlar

5. Haklar ve görevler

Kanton Anayasasının 1. maddesi, Fribourg Kantonunu liberal, demokratik ve sosyal bir devlet olarak belirler.

Temel değerler

- Devletin temel hedefi toplumsal ortak refahı yükseltmek, bireyin gelişimini desteklemektir. Bu amaçla, devlet hukuka saygılı olmayı garanti eder, işlevlerini Anayasa ve yasalara bağlı kalarak yerine getirir. Devlet, güçlerin ayrımı ilkesine göre düzenlenmiştir. Bilhassa, adalet örgütlenmesi hükümetten bağımsızdır.
- En yüksek yetki halkındır. Halk bu yetkisini, hem Anayasa ve diğer yasalar hakkında karar vererek doğrudan, hem de seçtiği kurumlar vasıtasıyla dolaylı olarak kullanır. Fribourg Kantonunda halk, hükümeti (Bakanlar Kurulu / Conseil d'Etat), Meclisi (Grand Conseil) ve valileri seçer. Halk aynı şekilde belediye yetkililerini ve Federal Meclisteki temsilcilerini de belirler.
- Bir yandan, kantonda yaşayan her kişi Anayasa ve yasalarda kendisine yüklenen görevleri yerine getirir: vergi ödemek, çocuklarını okula göndermek, v.b. Diğer yandan kişi, yaşama hakkı, eşitlik (bilhassa adalet önünde), ayrımcılığa tabi tutulmama (bilhassa cinsiyeti ve milliyeti nedeniyle), evlenme hakkı, ayrıca ifade, inanç ve fikir özgürlüğü gibi temel haklardan yararlanır.

- Temel haklar vazgeçilmez değildir. Devlet, güvenliği sağlamak, toplumsal düzeni ve sağlığı güvence altına almak amacıyla bu hakları sınırlayabilir. Bireyin özgürlükleri, başkalarının özgürlüklerinin başladığı yerde biter. Örneğin eğitim-öğretim yasalarını reddetme gerekçesi olarak inanç özgürlüğünü ileri süremeyiz. Aynı şekilde, ifade özgürlüğü bir kişiye veya bir insan grubuna hakaret etme hakkı vermez.

İnsan Hakları Bildirgesi

«Özgürlük başkalarına zarar vermeyen her şeyi yapabilmekten ibarettir».
1789 tarihli İnsan ve Yurttaşlık Hakları Bildirgesi, 4. madde

Fribourg Kanton Anayasası

Fransızca: www.fr.ch > Français > Constitution > Constitution du 16 mai 2004 (16 Mayıs 2004 tarihli Anayasa)
Almanca: www.fr.ch > Deutsch > Verfassung > Verfassung vom 16. Mai 2004 (16 Mayıs 2004 tarihli Anayasa)

Kanton yasaları

Fransızca: www.fr.ch > Législation > Législation fribourgeoise
Almanca: www.fr.ch > Deutsch > Gesetzgebung > Freiburgische Gesetzgebung

Federal Anayasa

Fransızca: www.admin.ch > Français > Accès direct > Constitution fédérale

Almanca: www.admin.ch > Deutsch > Direkt zu > Bundesverfassung

Federal yasalar

Fransızca : www.admin.ch >

Français > Accès direct > Législation >

Recueil systématique

Almanca : www.admin.ch > Deutsch > Direkt zu > Bundesgesetze >

Systematische Sammlung

6. İletişim

İletişim kurmak, anlamak ve kendimizi başkalarına anlatmaktır.

Fransızca veya Almanca öğrenmek

Kantonun resmi iki dilinden birisini, Fransızca veya Almancayı konuşmak uyum sürecini büyük ölçüde kolaylaştırır. Üstelik, Almanca konuşulan bir belde yaşayan kişilerin Almanca lehçesini öğrenmeleri çok büyük yarar sağlar. Çok sayıda dernek veya okul, Fribourg Kantonuna yeni gelmiş kişiler için Fransızca veya Almanca kursları düzenlemektedir. Bu kuruluşların çoğunluğu COLAMIF adıyla ve Kızılhaç Fribourg şubesinin eşgüdümü altında bir bilgilendirme grubu oluşturmuşlardır.

- ▶ **(1) Göçmenler Uyum ve İrkçılığı Önleme Bürosu**
- ▶ **(8) COLAMIF: Göçmenler İçin Dil Kursları Koordinasyonu**

Bir İsviçre Almancası diyalektiği öğrenmek

Konuşma dili olması nedeniyle, lehçe diller başka kişilerle konuşarak öğrenilir. Bir lehçeyi konuşmak bilhassa mesleki

alanda çok yararlı olabilir. Lehçe dil kursları da mevcuttur. İsviçre Romand bölgesi Ticaret Odaları İsviçre Almancası Lehçe (Schwyzerdütsch) diploması vermektedirler.

Fribourg Ticaret Odası

Fransızca: www.cfcis.ch > Services >

Formation continue > Diplôme de Schwyzerdütsch

Almanca: www.cfcis.ch > DE >

Dienstleistungen > Weiterbildung > Schwyzerdütsch Diplom

Okuma yazma öğrenmek

Bazı kişiler bir yazıyı okumak veya yazmakta zorluk çekmektedirler. Lire et Écrire (Okuma ve Yazma) Derneği, okuma-yazma konusunda yetkin olmayan fakat Fransızca veya Almancayı konuşan ve okuma-yazma yeteneklerini geliştirmek isteyen yetişkinlere yönelik kurslar düzenlemektedir.

- ▶ **(9) Okuma-Yazma Derneği**

Göçmenler için çevirmenler

Bazı durumlarda, Fransızca ya da Almandayı anlamayan göçmen kişiler yabancı topluluk çevirmenlerine başvurabilirler.

Bu çevirmenler, karşılıklı anlaşmayı sağlamak, yanlış anlamaları önlemek ve göçmen kişilerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yardımcı olmak üzere eğitim almışlardır.

- (10) Caritas Göçmenler İçin Tercümanlık Servisi Fribourg Şubesi

Çocukları çevirmen olarak kullanmamanızı özellikle ve önemle hatırlatırız.

Çok Kültürlü Kütüphane

LivrEchange (Ödünç Kitap) 160'ı aşkın dilde ödünç kitap, Fransızca ve Almandaca öğrenmek için dil öğrenme metotları veren bir kütüphanedir.

- (11) Kültürlerarası Kütüphane

7. Ev, apartman

Fribourg nüfusunun çoğunluğu kiralık evlerde oturmaktadır.

Ev bulma

Aşağıdaki yöntemlerle kiralık bir ev bulabilirsiniz:

- Gazetelerdeki ilanlara bakarak,
- Doğrudan emlak bürolarına başvurarak,
- Özel İnternet sitelerine başvurarak

Bazı belediyeler boş evlerin güncel bir listesini bulundurlar. Bağlı olduğunuz belediye sekreterliği size gerekli bilgiyi verecektir. Ayrıca, kiralık ev konusunda bilgisi olan veya size ev bulma girişimle-
rinizde yardımcı olabilecek yakınlarınıza danışabilirsiniz.

İnternet'te ev arama

Fransızca: www.cfi-ikf.ch > A louer
Almanca: www.cfi-ikf.ch > Deutsch >
Zu vermieten
www.immobref.ch
www.immostreet.ch

Fribourg Kantonu'nda emlak bürosu arama

www.les-agences-immobilieres.ch

Bir kira kontratı elde etmek yani ev kiralamak için bir kayıt formu doldurmak ve örneğin gelir fişi, İcra Dairesi'nden alınacak belge, oturma belgesi gibi bazı belgeleri emlak bürosuna vermek gerekir. Size uygun bir ev bulduğunuzda hemen

harekete geçip işlem yapabilmek için adı geçen belgeleri önceden hazırlamanız tavsiye olunur.

Kanton İcra ve İflas Dairesi web sitesi

www.fr.ch/opf

Kiracılar ülkesi

İsviçre'de ailelerin üçte ikisi kiracıdır.
Nüfusun sadece üçte biri ev sahibidir.

Apartmentta yaşam

Apartmentta yaşam iyi komşuluk ilişkilerine uymayı gerektirir. Örneğin, gece (normal olarak saat 22.00-07.00 arası), pazar ve tatil günleri gürültü yapmaktan kaçınmak gerekir.

Ortak yaşama ilişkin genel kurallar Fribourg Emlak Odası'nın genel şartlar yönetmeliğinde yer almaktadır. Çamaşırhane gibi ortak kullanım alanlarına ilişkin kurallar kira kontratı ile birlikte verilen bina yönetmeliğinde belirtilmiştir.

Diğer kiracılarla anlaşmazlık halinde, karşılıklı konuşmayı denemek en iyi çözümdür. Gerekirse, bina kapıcısı veya emlak bürosu yetkilileriyle de konuşabilirsiniz. Ev sahibi ve kiracı arasında anlaşmazlık halinde aşağıdaki kurumlara başvurabilirsiniz:

- ▶ (12) Konut Servisi
- ▶ (13) İsviçre Kiracılar Derneği – Fribourg Şubesi
- ▶ (14) Fribourg Alman Kesimi Kiracılar Derneği

8. Ulaşım

Tüm İsviçre'de olduğu gibi Fribourg Kantonunda her iki kişiden birinin, hatta daha fazlasının, otomobili vardır. Aynı zamanda, toplu taşıma ağı da çok yoğundur.

Otomobil

İsviçre otoyollarında ödeme gişeleri yoktur. Ancak, ülke otoyollarında araç kullanabilmek için bir otoyol pulu satın almak gerekir. (Araçın ön camına yapıştırılacaktır.) Bu pul, çok sayıda satış yerlerinden (gümrük kapıları, garajlar, postane, v.b.) 40 frank (2011 yılı fiyatı) karşılığında elde edilebilir.

Özel araç ithali

Eğer 6 aydan daha kısa bir süredir arabanızın sahibi iseniz, aracın İsviçre'ye girişi sırasında bir harç ödemek zorundasınız. Başka bir ülkede tescil edilmiş bir otomobil ya da motosiklet, sahibinin kazalara karşı sigortalı olması koşuluyla İsviçre'de 12 ay boyunca serbestçe trafikte kalabilir.

Sürücü belgesinin değiştirilmesi

Yabancı sürücü belgesine sahip olup İsviçre'ye yerleşmek isteyen kişiler belgelerini 12 ay içinde İsviçre sürücü belgesi ile (banka kartı boyutunda) değiştirmek zorundadırlar. Bunun için yerine getirilmesi gereken koşullar gelinen ülkeye göre değişmektedir.

Sürücü belgesi kayıt, değiştirme, motorlu taşıtlarla ve diğer tüm konularla ilgili işlemler ve gerekli belgeler hakkında Trafik Tescil Bürosu'ndan bilgi alabilirsiniz.

► (15) Fribourg Kantonu Trafik Tescil Bürosu

Harita ve yol bilgileri

www.mapsearch.ch

İsviçre'de araç kullanma

İsviçreli sürücüler genellikle temkinli ve disiplinlidir. Ülke genelinde aşağıdaki hız sınırlamaları yürürlüktedir: Yerleşim birimlerinde 50 km/saat, yerleşim birimleri dışında 80 km/saat, otoyollarda 120 km/saat. Şehir içinde hız sınırının 30 km/saat hatta 20 km/saat olduğu bölgeler vardır. İzin verilen en yüksek alkol oranı ‰ 0.5 (binde beş) tir.

Bir kişi yaya geçidinden geçmek istediği zaman, tüm sürücülerin durma zorunluluğu vardır. Okulların bulunduğu bölgelerde özellikle çok dikkatli olmak gerekir. Araç hareketsiz durumda iken, örneğin kırmızı ışıkta, motoru durdurmak zorunludur.

► (15) Fribourg Kantonu Trafik Tescil Bürosu

Toplu taşıma

İsviçre yoğun ve etkin bir toplu taşıma ağına sahiptir. Tren, otobüs ve gemi biletleri nispeten pahalıdır. Ancak, ulusal demiryolu şirketi CFF'nin yarı tarife abonmanını satın alarak bilet ücretinin yarısını ödemek mümkündür (2011 yılı fiyatı, yıllık 165 frank). Bu abonman çok göz-

de olup, halkın yarısı tarafından kullanılmaktadır.

Çocuklarla yolculuk ucuzdur. 6-16 Yaş arası çocuklar bir çocuk abonmanı ile (2011 fiyatı, yıllık 30 frank) ve bir ebeveyn eşliğinde ücretsiz olarak yolculuk yapabilirler. Bilhassa gençler («Voie 7») ve yaşlılar için birçok başka indirimler de vardır. Bilet kontrolü sırasında indiriminizin geçerli olması için yaşınızı kanıtlayan kimlik belgenizi yanınızda bulundurmanız gerekir.

Bazı belediyeler ucuz fiyatla günlük toplu taşıma kartları vermektedirler. Belediyeden bilgi alınız!

Fransızca: www.cff.ch > Voyages > Abonnements et billets
Almanca: www.sbb.ch > Reisen > Abos und Billette

Dünya şampiyonu

İsviçreli, yıllık ortalama 2'422 km'lik yolculuk mesafesi ile dünya şampiyonudurlar.

Toplu taşıma araçlarını temel olarak İsviçre genelinde değil de Fribourg Kantonunda kullanacaksanız, bazı bölgeler veya tüm kanton için geçerli bir FriMobil bileti ya da abonmanı satın alabilirsiniz.

www.frimobil.ch

Transports publics fribourgeois / Fribourg Toplu Taşıma İşletmesi

www.tpf.ch

Çevreci ulaşım: Bisiklet ve yayalar

İsviçre'de çok sayıda insan bisikletle yolculuk eder. Bu, çevreyi kirlilemeyen, masrafsız ve sağlık için yararlı bir ulaşım biçimidir. Her bisiklete, sahibini başkalarına verebileceği muhtemel zararlara karşı sigortalayan 5 franklık (2011 fiyatı) özel bir pul yapıştırılmalıdır. Bu pul birçok satış yerinde, örneğin postanelerde, bisiklet mağazalarında, v.b. satılmaktadır. Yetkili makamlar yaya gidiş-gelişleri destekleyici çalışmalar da yapmaktadırlar.

Bisiklet kullanma

Fransızca: www.ch.ch > Français > Mobilité > Locomotion douce > Rouler à bicyclette
Almanca: www.ch.ch > Deutsch > Mobilität > Langsamverkehr > Fahrrad fahren
Fransızca: www.fribourgregion.ch > FR > Vélo, VTT, Roller
Almanca: www.fribourgregion.ch > DE > Velo, Bike Inline
Fransızca: www.igvelo.ch/fribourg > français > Liens
Almanca: www.igvelo.ch/fribourg > deutsch > Links
Fransızca: www.velopass.ch > Fribourg
Almanca: www.velopass.ch > Freiburg
Harita ve yol bilgileri
www.mapsearch.ch

9. Çalışma

Çalışmak, kendinizin ve ailenizin gereksinimlerini karşılamanızı, Fribourg toplumuna uyum sağlayıp kaynaşmanızı ve diğer kişilerle tanışmanızı sağlar.

İş bulmak

İş bulmak için en iyisi aynı anda birçok girişimde bulunmaktır:

- Gazetelerdeki iş ilanlarına yanıt vermek;
- İnternette iş araştırmaları yapmak;
- İşyerlerine kendiliğinden adaylık başvuruları yapmak;
- İş bulma bürolarına başvurmak;
- Tanıdığınız kişilere danışmak;
- Bir iş ve işçi bulma kurumu bürosuna (ORP) başvurmak.

İş arama

Fransızca: www.fr.ch/spe > Chômage >

Trouver un emploi

Almanca: www.fr.ch/ama > Arbeitslosigkeit >

Eine Stelle finden

Fransızca: www.espace-emploi.ch >

A la recherche d'un emploi

Almanca: www.treffpunkt-arbeit.ch >

Auf Jobsuche

www.travailler-en-suisse.ch

Fransızca: www.fr.ch/spe > Contact

Almanca: www.fr.ch/ama > Kontakt

Ücret ve sosyal kesintiler

İsviçre'de, brüt ücretler nispeten yüksektir, ancak hayat da pahalıdır. Tüm sektörler için tespit edilmiş geçerli bir asgari ücret yoktur. Bununla birlikte, birçok sek-

törde toplu sözleşmeye bağlı asgari ücret mevcuttur.

Ücretler üzerinden Yaşlılık, Dul ve Yetim Sigortası (AVS), Malûllük Sigortası (AI) ve İşsizlik Sigortası, v.b. için zorunlu kesintiler yapılır. Ayrıca, yılda 20'880 franktan fazla kazanıyorsanız (2011), «İkinci direk» te denilen ve AVS'i (birinci direk) tamamlayan Mesleki Emeklilik Sigortası için de kesintiler yapılır. Üçüncü direk ise kişisel tasarruflarla oluşturulur.

Toplam olarak, zorunlu kesintiler gelirin %15'ini oluşturur. Hastalık sigortası da aynı şekilde zorunludur, ancak bunun primi ücretten kesilmez; aylık faturayı kişi kendisi öder (sağlıkla ilgili 10. bölüme bakınız).

Sosyal sigortalar

Sosyal güvenlik sigortalarının en önemlisi Yaşlılık, Dul ve Yetim Sigortasıdır (AVS). Ülke olarak, İsviçre'de yaşayan her gerçek kişi, İsviçre ya da yabancı uyruklu olmasına, gelir getirici bir işte çalışıp çalışmamasına bakılmaksızın AVS'ye prim ödemekle yükümlüdür. Emeklilik yaşı erkekler için 65, kadınlar için 64'tür (2011). Bağlanacak aylıkta indirim koşuluyla erken emeklilik istemek mümkündür.

Genel olarak, İsviçre'de bağlanacak emekli aylığı hesaplanırken, daha önce yabancı bir ülkede ödenmiş sigorta primleri dikkate alınır. Bu konuda Fribourg Kantonu Emekli Sandığı'ndan (Caisse de

compensation du canton de Fribourg) bilgi alabilirsiniz.

Malûllük Sigortası (AI) primleri AVS kesintilerinin içinde olup birlikte kesilir. Malûliyet halinde, bu sigorta (AI) kişinin iş hayatına dönmesi için destek sağlar ya da emekli aylığı sağlar. Buna karşılık, aile yardımı ve hamilelik yardımı ödemeleri farklı şekilde finanse edilir.

► (16) Fribourg Kantonu Emekli Sandığı

İşsizlik sigortası

Bir kişi İsviçre'deki işini kaybederse normal olarak ve belirli bir süre boyunca işsizlik parası alır. İlke olarak, İsviçre'ye ilk kez gelmiş bir yabancı kişi işsizlik sigortasından yararlanamaz. Bu haktan yararlanması için oturma izin belgesine sahip olması, işsizlik sigortasına başvurma tarihinden önceki iki yıl içinde İsviçre'de en az 12 ay çalışmış olması gerekir.

Bazı koşullarla, yabancı ülkede gerçekleştiren çalışma ve sigorta süreleri birçok Avrupa ülkesi vatandaşı için dikkate alınır. İşsizlik kasaları bu konuda size bilgi verebilir.

► (17) Devlet İş ve İşçi Bulma Dairesi

İşsizlik kasalarının listesi

Fransızca: www.fr.ch/spe > Chômage > Inscription > Les caisses de chômage
Almanca: www.fr.ch/ama > Arbeitslosigkeit > Anmeldung > Arbeitslosenkassen

İşini kaybeden her kişi, en kısa zamanda bağlı bulunduğu belediyeye başvurarak, işsizlik parası almak için yapması gereken işlemler hakkında bilgi almak zorundadır.

İşsizlik sigortasına kaydolma

Fransızca: www.fr.ch/spe > Chômage > Inscription

Almanca: www.fr.ch/ama > Arbeitslosigkeit > Anmeldung

Sosyal yardım

Sosyal yardım, yardıma muhtaç kişilerin asgari geçimini sağlamak, ekonomik ve kişisel bağımsızlıklarını desteklemek içindir. Bu yardım kişinin ailesi tarafından bakımının mümkün olmaması veya diğer yasal yardımlardan yararlanamaması halinde verilir. Ancak, sosyal yardım bir hak değildir.

► (3) Sosyal Yardım Servisi

Sosyal yardım başvurusu, kişinin oturduğu yerin belediyesinin bağlı olduğu bölge sosyal yardım servisine yapılır.

Fransızca: www.fr.ch/sasoc > Aide sociale > Tél charger > Liste des centres sociaux r gionaux

Almanca: www.fr.ch/ksa > Soziale Hilfe > Download > Liste der regionalen Sozialdienste des Kantons Freiburg

İşten çıkarmalara karşı koruma

Yasalar, çalışanları hastalık, kaza, hamilelik veya doğum nedeniyle işten çıkarmaya karşı korur. Belirtilen dönemler içinde işten çıkarma geçerli değildir. Buna karşılık, başka nedenlerle kasıtlı olarak işten çıkarma durumunda çalışan kişi tekrar işyerine dönememez, ancak hukuki yola başvurarak tazminat elde edebilir.

► (16) Fribourg Kantonu Emekli Sandığı

İsviçre sosyal sigorta kurumları (farklı dillerde)

Fransızca: www.ofas.ch > Thèmes

Almanca: www.bsv.ch > Themen

Vergiler

İsviçre'de özel kişiler gelir ve servet vergisi öderler. Bu şekilde tahsil edilen vergilerle Konfederasyon, kantonlar ve belediyeler tarafından yerine getirilen kamu hizmetleri finanse edilir.

Kantona gelişinizden kısa bir süre sonra, ödeyeceğiniz geçici vergi miktarını belirlemek amacıyla Kanton Vergi Dairesi size bir soru formu gönderecektir.

Eğer yabancı uyruklu iseniz ve Yerleşim Belgesine (Permis C) sahip değilseniz ödeyeceğiniz vergi miktarı doğrudan aylık ücretinizden kesilir.

Eğer yerleşim belgeniz varsa, Ocak ayında bir vergi beyanı formu alacaksınız.

Bu formu doldurmak için Internetteki ücretsiz FriTax programını kullanabilirsiniz. Güçlük halinde, Vergi Dairesi'ne veya bir muhasebeciye başvurabilirsiniz.

► (18) Vergi Dairesi

Logiciel FriTax / FriTax bilgisayar programı

Fransızca: www.fr.ch/scc > Liens internes > Saisie électronique de la déclaration (FriTax)

Almanca: www.fr.ch/kstv > Link Intern > Elektronisches Ausfüllen der Steuererklärung (FriTax)

Fribourg Kantonu'ndaki muhasebeciler

www.les-fiduciaires.ch

İşyerinde anlaşmazlık

İşverenle veya çalışma arkadaşlarınızla anlaşmazlık durumunda, Fribourg Sendikalar Birliği'ne (Union Syndicale Fribourgeoise) başvurarak bilgi ve yardım alabilirsiniz.

► (19) Fribourg Sendika Birliği

Bilhassa işyerindeki bazı davranışlar yasalarca yasaklanmıştır. Özellikle, psikolojik ve cinsel taciz, aynı şekilde diğer kişileri hedef alan onur kırıcı söz ve davranışlar bu kapsamdadır.

Cinsel taciz

www.harcelementsexuel.ch

► (20) Kadın-Erkek Eşitliği ve Aile Bürosu

Ayrımcılığaet karşı

İsviçre Anayasası: «Hiç kimse kökeni, ırkı, cinsiyeti, yaşı, dili, dinî, felsefi ve siyasi inançları nedeniyle ayrımcılığa tabi tutulamaz». Bu gerekçelerden birisi ile farklı muamele gördüğünüzü düşünüyorsanız, aşağıdaki kuruluşlardan birine başvurmanızı öneririz:

► (21) Irkçılığa ve Ayrımcılığa Karşı Pencere ve Danışma Servisi

► (22) İsviçreli ve Göçmenler İlişki Merkezi / SOS Irkçılık

► (1) Göçmenler Uyum ve Irkçılığı Önleme Bürosu

► (20) Kadın-Erkek Eşitliği ve Aile Bürosu

Kaçak çalışma

Bir kişi, arada bir temizlik, ev ve bahçe işleri yaparak, çocuk bakarak biraz para kazansa bile bu kişi ücretli işçi sayılır. Dolayısıyla, durumunu sosyal güvenlik kurumlarına bildirmek zorundadır. Aksi takdirde, yasadışı veya kaçak çalışma söz konusudur.

Kaçak çalışan bir kişi, maluliyet veya işsizlik durumunda sosyal koruma altında değildir ve emekli olduğunda kendisine aylık bağlanmayacaktır. Bu durumun sonuçları, örneğin işyerinde meydana gelen bir kaza durumunda çok üzücü olabilir. Çalıştırdıkları işçileri sosyal güvenlik kurumlarına bildirmeleri işverenlerin yararına. Konuya ilişkin idari işlemleri kolaylaştırmak amacıyla, işverenler Chèque Emploi Derneğine (Association Chèque Emploi) başvurabilirler.

- ▶ (23) Chèque Emploi Derneği – Sosyal ve Mesleki Uyum Merkezi

Kaçak çalışma

www.pas-de-travail-au-noir.ch

Oturma belgesi olmayan göçmen kişiler

Oturma izni olmayan yabancı uyruklu kişilerin İsviçre'de üç aydan fazla kalma hakları yoktur. Bu kişiler üç aylık süre sonunda kaçak duruma düşerler. Bununla birlikte, hayati tehlike halinde temel haklardan, örneğin asgari tıbbi yardım ve acil sosyal yardımdan yararlanabilirler.

- ▶ (24) Fribourg Sağlık Yardım Derneği
- ▶ (3) Sosyal Yardım Servisi

10. Sağlık

Sağlık, korunması gereken değerli bir hazinedir.

Hastalık sigortası ve kaza sigortası

Yabancı bir ülkeden geliyorsanız, üç ay içinde gerekli sigortaları yaptırmanız gerekir. Eğer başka bir kantondan geliyorsanız, sigorta belgenizi 30 gün içinde bulunduğunuz belediyeye sunma zorunlu olduğunuz vardır.

Zorunlu hastalık sigortası, hastalık, doğum ve kaza durumunda tedavi masraflarını karşılar. Ancak, çalışan kişiler zorunlu olarak kazalara karşı sigortalıdır. Gereksiz yere iki kez sigortalı olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Zorunlu temel hastalık sigortası, tıbbi tedavileri, ilaçları (listede yer alanları) ve oturulan kantona bağlı hastanelerindeki ortak odalarda verilen yatılı tedavileri karşılar. Bu zorunlu ödemelerden ayrı olarak, her isteyen kişi, örneğin hastanede özel bölümde yatmak için, daha fazla ödeme yapan ek sigortalar yaptırabilir.

Ekonomik durumu zayıf iyi olmayan sigortalılara, eşlere ve ailelere, devlet prim indirimi yardımı yapabilir. Bu konudaki başvurular Fribourg Kantonu Emeklilik Yardım Kasası'na yapılmalıdır.

Fribourg Hastanesi

www.h-fr.ch

Hastalı Sigortaları

Fransızca: www.ofsp.admin.ch > Thèmes > Assurance-maladie

Almanca: www.bag.admin.ch > Themen >

Krankenversicherung

Fransızca: www.fr.ch/ssp > Assurance-maladie et assurance-accident >

Réduction de primes

Almanca: www.fr.ch/gesa > Kranken- und Unfallversicherung > Prämienverbilligung

► (16) Fribourg Kantonu Emeklilik Yardım Kasası

Kaza sigortaları

Fransızca: www.ofsp.admin.ch >

Thèmes > Assurance-accident et assurance militaire > Assurance-accident

Almanca: www.bag.admin.ch >

Themen > Unfall- und Militärversicherung > Unfallversicherung

Yoksul kişiler Fribourg Sağlık Yardımı Derneği'ne (Fri-Santé) başvurarak destek ve bilgi alabilirler. Bu kuruluş zor durumdaki kişilerin temel tıbbi hizmetlerden yararlanmalarını sağlar. Fri-Santé aynı zamanda Gisélidis Derneği ile birlikte hayat kadınlarının sağlıklarıyla ilgilenir ve koruyucu sağlık hizmetleri verir.

► (24) Fribourg Sağlık Yardımı Derneği

► (25) Gisélidis Fribourg

Yaş ortalaması

Avrupalı diğer ülkeler arasında, yaş ortalaması en yüksek olan İsviçrelilerin ortalama yaşı 79.4 tür. İsviçreli kadınlar 84.2 yıl ortalama ömürle hemen Fransız kadınlardan sonra gelmektedirler (84.4).

Doktorlar

Kantona gelişinizden itibaren, bir aile doktoru bulmanız özellikle tavsiye olunur. Sağlık sorunu olduğunda, önce aile doktoruna danışmak gerekir. Doktorunuz size tavsiyelerde bulunacak, tedavi edecek ve gerekirse sizi başka bir uzman doktora gönderecektir. Pratisyen doktorların adreslerini telefon rehberinde, İnternette veya yakınlarınıza sorarak bulabilirsiniz.

Fribourg Kantonu Hekim Dernekleri Listesi

www.smcf.ch

Kanton Halk Sağlığı Servisi

Fransızca: www.fr.ch/smc > Migrants

Almanca: www.fr.ch/kaa > Migranten

Acil bakım

Acil bir durumda, aile doktorunuza ulaşmak mümkün değil ise, bulunduğunuz ilçenin ve bir kanton hastanesinin nöbetçi doktoruna başvurabilirsiniz. Ciddi ve tehlikeli durumlar için 144 numaraya telefon etmek gerekir.

Nöbetçi doktor

La Sarine / Saane ilçesi	026 350 11 40
La Glâne ilçesi	026 350 11 40
La Gruyère / Greyerz ilçesi	026 350 11 40
Le Lac / See ilçesi	0900 670 600
La Veveyse / Vivisbach ilçesi	021 948 90 33
La Singine / Sense ilçesi	026 418 35 35
La Broye ilçesi	026 660 63 60

**Fribourg Kanton Hastanesi,
HFR – www.h-fr.ch**

Fribourg	026 426 71 11
Billens	026 651 61 11
Riaz	026 919 91 11
Meyriez / Murten	026 672 51 11
Châtel-St-Denis	021 948 31 11
Tafers	026 494 44 11

**Broye Fribourg-Vaud Kantonlar
Arası Hastane – www.hopital-broye.ch**

Payerne	026 662 80 11
Estavayer-le-Lac	026 664 71 11

Dış tedavisi

Çürüme nedeniyle dolgu, diş eti rahatsızlığına bağlı tedavi veya dişlerin düzeltilmesi (diş düzeltme teli) gibi genel diş tedavileri temel sigorta kapsamında değildir. Eğer çocuklarınız varsa, muhtemel diş sorunları ortaya çıkmadan önce onlar için bir diş sigortası yaptırmak mümkündür.

Zorunlu öğrenim çağında bulunan öğrenciler ile anaokuluna giden çocukların diş tedavileri Okul Dış Bakımı Servisi tarafından yapılmaktadır.

- ▶ (26) Okul Dış Bakımı Servisi

Acil diş tedavisi

Fribourg / Freiburg, Sarine / Saane, Singine / Sense ve Lac / See	026 322 33 43
Glâne, Gruyère / Greyerz, Veveyse / Vivisbach	026 919 35 30
Broye	0848 133 133

Yaşlılar

Bakım ve desteğe ihtiyacı olan yaşlıların bakımıyla ilgili bilgi edinmek için aşağıda belirtilen kurumlardan birisine başvurabilirsiniz.

- ▶ (27) Fribourg Yaşlılar Bakım Kurumları Derneği
- ▶ (28) Fribourg Evde Bakım ve Yardım Derneği
- ▶ (29) Pro Senectute Fribourg (Yaşlılara Yardım Kurumu Fribourg Şubesi)

Sosyal Yardım Servisi

www.fr.ch/sps

Engelli kişiler

Bedensel ve ruhsal engelli kişiler ile aynı özelliklere sahip diğer kişiler danışma ve destek için Kanton Malullük Sigortası'na, Pro Infirmis kurumuna veya, çocuklar için, Gezici Eğitim Servisi'ne başvurabilirler.

- ▶ (30) Kanton Malullük Sigortası
- ▶ (31) Pro Infirmis Fribourg Servisi
- ▶ (32) Gezici Eğitim Servisi

Aile planlaması ve cinsel bilgilendirme

Eğer cinsel yaşamınızla ilgili sorularınız varsa, Aile Planması ve Cinsel Danışma Servisi'ne başvurabilirsiniz. Bu serviste size istenmeyen hamilelik, cinsellik, cinsel yönlendirme, hamilelik, hamileliğe son verme, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, cinsel istismar, duygusal yaşam ve arkadaşlık konularında memnuniyetle bilgi verilecektir. Bu konulardaki görüşmeler ücretsiz ve kesinlikle gizlidir.

- ▶ (33) Aile Planması ve Cinsel Danışma Servisi
- ▶ (34) AIDS Hastalarını Destekleme ve Koruma Merkezi

Fransızca: www.familles-fribourg.ch >

Français > Sexualité

Almanca: www.familien-freiburg.ch >

Deutsch > Sexualität

11. Evlenme ve aile yaşamı

Fribourg Kantonu'nda, Kanton yönetimi ve belediyeler ailelere ve çocuklara önemli destekler sunarlar.

Evlenme

İsviçre'de evlenme yaşı 18'dir. Yalnızca, nüfus müdürlüklerinde yapılan evlilikler geçerlidir. Bağlı olduğunuz ilçe nüfus müdürlüğü ya da Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Servisi evlilik için yerine getirilmesi gereken koşullar ve sunulacak belgeler hakkında size gerekli bilgileri verecektir. Eğer müstakbel eşinizin veya aile yakınlarınızdan birisinin İsviçre'ye gelmesini istiyorsanız Kanton Nüfus ve Göçmenlik İşleri Servisi'ne başvurmanız gerekir.

Fribourg Kantonu'ndaki nüfus müdürlükleri

Fransızca: www.fr.ch/secin > Etat civil >

Nos offices d'état civil

Almanca: www.fr.ch/zea > Zivilstandsamt > Zivilstandsamt

► (35) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü

► (4) Kanton Nüfus ve Göçmenlik İşleri Servisi

Fransızca: www.familles-fribourg.ch >

Vivre ensemble

Almanca: www.familien-freiburg.ch >

Zusammenleben

Farklı iki uyruklu kişiler arasında evlilik

İsviçre'de akdolunan evliliklerin üçte birinden fazlası farklı iki uyruklu kişi arasında gerçekleşmektedir.

Resmi eşcinsel yaşam

Aynı cinsiyetten olan kişilerin, resmi ortak yaşamlarını tescil ettirme olanakları vardır. Yapılması gereken işlemler hakkında bilgi almak için eşlerden birisinin bağlı olduğu İlçe Nüfus Müdürlüğüne başvurması gerekir.

► (36) Fribourg Karma Eşcinseller Derneği

Fribourg Kantonundaki Nüfus Müdürlükleri

Fransızca: www.fr.ch/secin > Etat civil >

Nos offices d'état civil

Almanca: www.fr.ch/zea > Zivilstandsamt > Zivilstandsamt

Fransızca: www.familles-fribourg.ch >

Vivre ensemble

Almanca: www.familien-freiburg.ch >

Zusammenleben

Zorla evlendirme

Hiçbir kimse, ailesi veya herhangi bir kişi tarafından isteği dışında evlenmeye

zorlanamaz. Zora dayalı evlilik kişisel özgürlüğe ciddi şekilde zarar verir. Bu durum ayrıca İsviçre ve Fribourg Kanton anayasalarında koruma altına alınmış olan temel insan haklarının ihlali demektir.

Kadınlara yardım kuruluşları

► (37) Kadın Dayanışma Derneği – Şiddete maruz kalan kadınlar için yardım merkezi (LAVI), 24 saat telefon.

Erkeklerle yardım kuruluşları

► (38) Çocuk, yetişkin erkek ve trafik kazasına uğramış kişiler için danışma merkezi (LAVI)

Doğum

Her doğum ilçe Nüfus Müdürlüğüne bildirilmek zorundadır. Eğer çocuk hastanede doğmuşsa, bildirim hastane tarafından yapılır. Doğumun evde gerçekleşmesi halinde anne-baba bu görevi yerine getirecektir.

Doğumundan itibaren, çocuk üç ay süreyle otomatik olarak hastalığa karşı sigortalanır. Bu süre içinde anne-baba çocuk için ve onun adına hastalık sigortası yaptırmak zorundadır.

► (33) Aile Planması ve Cinsel Danışma Servisi

► (39) Fribourg Aile Yardım Derneği

Anneler için yardım

www.sosfuturesmamans.ch

İzin ve annelik yardımı

Doğumdan sonra, çalışan annelerin en az 14 haftalık annelik iznine hakları vardır. Bu süre boyunca kendilerine aylık

ücretlerinin %80'i ödenir. Bunun için, doğumdan önce en az 9 ay süreyle sosyal güvenlik sigortalarına prim ödemiş olmak ve en az 5 ay çalışmış olma koşulu aranır. Bazı Avrupa ülkelerindeki prime ödeme ve çalışma süreleri de dikkate alınır. Buna ilişkin ayrıntılı bilgileri Fribourg Kantonu Emeklilik Sandığı'ndan elde etmek mümkündür.

► (16) Fribourg Kantonu Emekli Sandığı

Annelik yardımı

Fransızca: www.ofas.admin.ch > Thèmes > APG / maternité > Données de base > Droit à l' allocation de maternité
Almanca: www.bsv.admin.ch > Themen > EO/Mutterschaft > Grundlagen > Anspruch auf Mutterschaftsgeld der EO

Aile yardımı

Fribourg Kantonu'nda yaşayan çocuklarınız için aile yardımı (çocuk parası) alma hakkınız vardır. 16 Yaşına kadar çocuklar için ödenen aile yardımı 230 frank, 3. çocuktan itibaren 250 franktır. Eğitim gören çocuklar için ve 25 yaşına kadar 290 frank, 3. çocuktan itibaren 310 franktır. Genel kural olarak, aile yardımı aylık ücretle birlikte işveren tarafından ödenir. Bazı koşullarla, gelir getirici işte çalışmayan anne-babalar da aile yardımı alabilirler. Fribourg Kantonu Emeklilik Sandığı size bu konuda ayrıntılı bilgi verecektir.

► (16) Fribourg Kantonu Emekli Sandığı

Aile yardımı

www.guidesocial.ch > Recherche > Fribourg > Allocation

Fribourg Kantonu hakkında kısa bilgiler

Yüzölçümü: 1'592 km²

Nüfus: 275'000

Resmi diller: Fransızca, Almanca

Başkent: Fribourg

7 ilçe - 167 belde (2011)

Fribourg Kantonu web sitesi

www.fr.ch

Göçmenler Uyum ve Irkçılığı Önleme Bürosu

Bureau de l'intégration des migrant-e-s

et de la prévention du racisme – IMR

Fachstelle für die Integration der MigrantInnen

und für Rassismusprävention – IMR

www.fr.ch/integration

integration@fr.ch

T: 026 305 14 85

Tüm İsviçre için acil telefon numaraları

Polis	117
İtfaiye (yangın, su, gaz).....	118
Ambulans	144
«Main tendue» Yardım eli (psikolojik bunalım).....	143
Zehirlenmelerde danışma (zehirlenme ve zehirli maddeler)	145

Acil bir durum karşısında bulunuyorsanız

- Sakin olunuz
- Tehlikenin ne olduğunu belirleyiniz
- Korunmalı bir yerde durunuz
- İlk yardım ekiplerine haber veriniz
- Yardım ediniz

Çocuk ve gençlerin hakları

Yetişkinler gibi, çocuk, genç kız ve erkeklerin temel hakları vardır. Bu adı geçenlerin, kız, erkek, bilhassa kötü muamele, şiddet, cinsel taciz ve işte sömürülmeye karşı korunma, eğitim görme ve yeterli yaşam düzeyine sahip olma (barınma, giyim, beslenme) hakları vardır. Anne-babaların çocukları ve gençleri dövme hakları olmadığı gibi çocukların ve gençlerin herhangi bir kişiyi dövme, vurma hakları yoktur. Kadınların cinsel organlarının (örf ve adet gereği) kesilmesi yasaktır. Aile içinde veya yabancı bir ülkede gerçekleşse bile böyle bir davranış adli makamlar tarafından şiddetle cezalandırılır.

- ▶ **(40) Çocuk ve Gençleri Koruma Servisi**
- ▶ **(33) Aile Planması ve Cinsel Danışma Servisi**
- ▶ **(38) Çocuk, yetişkin erkek ve trafik kazasına uğramış kişiler için danışma merkezi (LAVI)**

Çocuk ve gençlerin hakları ve korunması

www.fr.ch/sej > Droits de l'enfant

Almanca: www.fr.ch/ja > Rechte des Kindes

www.fr.ch/sej > Protection des enfants et des jeunes

Almanca: www.fr.ch/ja > Kinder- und

Jugendschutz

Gençler için bilgilendirme siteleri

Fransızca: www.ciao.ch

Almanca: www.tschau.ch

Eşler arasında ve ailede sorunlar

Kendi aralarında veya çocuklarıyla sorunları olan evli kişiler Aile Yardım Derneği'ne (Association Office familial) başvurarak yardım isteyebilirler. Ayrıma

veya boşanma durumunda, çocuklarıyla ilgilenmeyen bir ebeveyn çocukların veya muhtemelen öbür ebeveynin geçim masrafları için aylık nafaka ödemek zorundadır.

▶ (39) Aile Yardım Derneği

Fransızca: www.familles-fribourg.ch >

Difficultés dans le couple

Almanca: www.familien-freiburg.ch >

Eheprobleme

Fransızca: www.fr.ch/sasoc > Français >

Pensions alimentaires (Geçim nafakası)

Almanca: www.fr.ch/ksa > Deutsch >

Unterhaltsbeiträge

Bazen, eşlerden biri ülkesini veya ailesini terketmek zorunda kalmış olabilir. Bu kişi yeni geldiği ülke koşullarına uyum sağlamak durumundadır. Ancak bu her zaman kolay olmayabilir. Espacefemmes (Kadın Derneği) ve Frabina derneği yararlı bilgi verebilir, tavsiyelerde bulunabilirler.

▶ (41) Kadın Derneği

▶ (42) Frabina Derneği – Kadınlar ve farklı uyruklu eşler için danışma bürosu

Aile içi şiddet

İsviçre'de, aile içinde şiddet kullanmak yasaktır. Aile içi şiddet fiziksel (dayak), psikolojik (tehdit), cinsel (zorlama) veya maddi (parasız bırakma) olabilir. Bu tür davranışlar eşler arasında veya çocuklara karşı, evde veya başka bir yerde uygulandığında, şiddet gören kişi şikâyetçi olmasa bile adli makamlar olaya müdahale eder ve aile içi şiddete başvuran kişi ağır şekilde cezalandırılır.

Şiddet gören her kişi, bir LAVI (Şiddet Kurbanlarına Yardım Yasası) danışma merkezine başvurarak ücretsiz danışma ve yardım hizmeti alabilirler. Şiddete meyilli kişiler Ex-expression Derneği'ne başvurabilirler. Bu kuruluşlarda çalışan personel gizlilik ilkesine kesinlikle uyar.

- ▶ **(37) Kadın Dayanışma Derneği – Şiddete maruz kalan kadınlar için yardım merkezi**
- ▶ **(38) Çocuk, yetişkin erkek ve trafik kazasına uğramış kişiler için danışma merkezi (LAVI)**
- ▶ **(43) Association EX-expression Fribourg (Şiddete eğilimli kişilere yardım derneği)**

Fransızca: www.familles-fribourg.ch >

Violence domestique

Almanca: www.familien-freiburg.ch >

Häusliche Gewalt

12. Eğitim-öğretim ve zorunlu okul çağı

Fribourg yetkili makamları çocuk eğitiminin kaliteli olmasına büyük önem verirler.

İsviçre'de, eğitim sistemi bir kanton-dan diğerine farklılık gösterir. Fribourg Kantonu'nda okul 4 yaşından 16 yaş sonuna kadar çocuklar için zorunlu ve ücretsizdir.

Fribourg Kantonunda eğitim ve formasyon

www.fr.ch/dics

www.edufr.ch

Anne-babaların sorumlulukları

Anne-babalar çocukların eğitim ve öğretiminden birinci derecede sorumlu kişiler olup, çocuklarını okula göndermek, okul saatlerine ve okul yaşamındaki kurallara uymak, okulla işbirliği yapmak gibi görevleri vardır. Eğer okul tarafından bireysel veya toplu olarak görüşmeye çağırılırsanız, buna olumlu yanıt vermeniz büyük önem taşımaktadır. Çocuğunuz bazı öğrenim güçlükleri çekiyorsa veya geleceği için önemli bir seçim yapmak durumundaysa okuldaki görüşmeler çok yararlı olabilir.

► (40) Çocuk ve Gençleri Koruma Servisi

► (44) Aile Eğitimi Derneği

Çocukların bakımı ve okul dışı çocuk bakım yuvası

Çalışan anne-babaların, gün içinde, öğle arasında, okuldan sonra veya okul tatillerinde çocuklarına bakacak bir kişiye sıkça ihtiyaçları vardır. Çocuğunuzun bakımına ilişkin bölgenizdeki olanaklar ve okul dışı çocuk bakım yuvası hakkında bağlı bulunduğunuz belediye size gerekli bilgileri memnuniyetle verecektir.

► (45) Fribourg Aile Gün İçi Bakım Federasyonu

► (46) Fribourg Kreş ve Çocuk Yuvası Federasyonu

Anaokulu (4 yaşından itibaren)

Fribourg Kantonunda çocukları 2 yaşından itibaren kreşe veya çocuk yuvasına vermek mümkün ve 4 yaş sonunda ise anaokuluna göndermek zorunludur. Çocuğunuzun ilişki kurmayı ve okul dilini öğrenmesi açısından bu dönem önemlidir.

İlkokul (6 yaşından itibaren)

İlkokul öğrenimi 6 yaşında başlar. Eğitim-öğretim matematik, hayat bilgisi, müzik, yaratıcı etkinlikler ve spor derslerini içerir. 11-12 yaşlarında, çocuğunuza, Fransızca

veya Almanca ve matematik derslerinden bir yetenek sınavı uygulanır. Elde edilecek sonuç çocuğunuzun daha sonra izleyeceği okul çizgisini belirler.

Fribourg Kantonunda Pédibus (Yaya otobüs)

Fribourg Kantonundaki birçok belde, çocukların okula yaya gitmeleri için anne-babalar tarafından eşlik edilmelerini sağlayan bir sistem mevcuttur: Yaya Otobüs ! Çocuklar belli bir saatte, otobüse binecekmiş gibi belirlenmiş işaretli bir durağa giderler. Orada, köydeki veya mahalledeki diğer arkadaşlarıyla buluşurlar ve bir ebeveyn eşliğinde okula giderler. Anne-babalar çocuklara dönüşümlü olarak eşlik ederler. Bu yöntem, anne-babaları, çocuklarını hergün birçok kez okula götürüp getirmekten kurtarır ve bu anlamda yararlı bir uygulamadır.

www.pedibus.ch

Yönlendirme / Hazırlık okulu – Ortaokul (13 yaşından itibaren)

13 Yaşından itibaren, çocuğunuz ortaokulun üç bölümünden birinde öğrenime başlayacaktır:

- **Temel sınıflar:** Temel bilgilerini tamamlayıp geliştirmek durumunda olan öğrenciler için.
- **Genel sınıflar:** Meslek eğitimi almak isteyen öğrenciler için.
- **Lise hazırlık sınıfları:** Yüksek öğrenim görmek isteyen öğrenciler için.

Aldıkları notlara göre, öğrenciler bir bölümden diğerine geçebilirler.

Okul ve mesleki yönlendirme

Zorunlu öğrenim çağının son yılından önce gençlerin staj ve formasyon olanakları üzerinde iyice bilgilendirilmeleri önemlidir. Mevcut çok sayıdaki olanaklar arasında seçim yapabilmesi için çocuğunuzun sizin yardımınıza ihtiyacı vardır. Bir rehber öğretmenle görüşmek de mümkündür. Bölgenizdeki Okul ve Mesleki Yönlendirme Merkezi hakkında gerekli bilgileri okul sekreterliğinden alabilirsiniz.

Bölge Okul ve Mesleki Yönlendirme Merkezleri

Fransızca: www.fr.ch/sopfa >

Centres d'orientation > Centres régionaux

Almanca: www.fr.ch/bea >

Berufsberatungsstellen > Regionale Stellen

Okul ve mesleki yönlendirme konusunda yabancı dillerde bilgilendirme

Fransızca: www.orientation.ch >

Choix professionnel > Informations en langues étrangères

Almanca: www.berufsberatung.ch >

Berufswahl > Information für Fremdsprachige

► (47) Mesleki Yönlendirme ve Yetişkin Eğitim Merkezi

Yabancı kökenli öğrenciler

Ortaokul düzeyinde, yabancı bir ülkeden gelip okulda konuşulan dili henüz bilmeyen öğrenciler, düzenli öğretim

programına katılmalarını kolaylaştırmak amacıyla, özel hazırlık sınıflarına yerleştirilirler.

Çocuğunuz aynı şekilde ülkeniz konsolosluğu veya göçmen dernekleriniz tarafından düzenlenen dil ve kültür derslerine de katılabilir.

Kültürlerarası Kütüphane'deki (LivrEchange) 100'den fazla dilde mevcut kitaplardan ödünç almanız mümkündür.

- ▶ **(48) Göçmen çocukların eğitimi, anadil ve kültür dersleri sorumlusu**
- ▶ **(11) Kültürlerarası Kütüphane**

13. Mesleki formasyon ve özel eğitim (16 yaşından itibaren)

İsviçre'deki mesleki formasyon sistemine «dual» (ikili sistem) adı verilmektedir. Öğrenciler meslek eğitimi veya lise öğrenimi arasında tercih yapabilirler.

İşyerinde meslek eğitimi (16 yaşından itibaren)

Haftada bir veya iki gün, meslek öğrencisi bir meslek okulunda derslere katılır. Haftanın geri kalan kısmı işyerinde pratik çalışma ve yetenek geliştirmeye ayrılmıştır.

Meslek öğrencisi, bir işveren tarafından kontratlı olarak işyerine alınır ve çalışmasına karşılık kendisine bir ücret verilir. Meslek eğitimi 2-4 yıl arası sürer ve sonunda Federal meslek belgesi (AFP) veya Federal mesleki yetenek belgesi (CFC) verilir. Bu diplomalar İsviçre'nin her yerinde geçerlidir.

İsviçre eğitim sistemi şeması

Fransızca: www.orientation.ch > Formation > Schéma du système suisse de formation

Almanca: www.fr.ch/bea > Ausbildungenen

Mesleki eğitim için işyeri arama

Fransızca: www.orientation.ch > Formation >

Toutes les places d'apprentissage

Almanca: www.berufsberatung.ch >

Berufswahl > Lehrstellensuche

► (49) Mesleki Eğitim Servisi

Meslek eğitimi veren işyerleri

Fribourg Kantonunda 3'600'dan fazla işyeri, 150 ayrı meslek dalında çırak yetiştirmektedir.

Çıraklık eğitimi sırasında veya sonunda, gençler meslek diploması almak için öğrenim görebilirler. Bu belge Uzmanlık Yüksek Okulu'na (HES) ve bir yüksek okula girmeyi veya bir federal diploma almayı sağlar.

Yabancı ülkeden gelen yetişkin gençler

Yabancı ülkeden gelen ve ortaokul / lise eğitimine devam etme yaşı geçmiş olan gençler, Mesleki Formasyon Servisi tarafından düzenlenen kurslara katılabilirler. Bu kursların amacı mesleki eğitim için yardımcı olmaktadır.

► (47) Mesleki Yönlendirme ve Yetişkin Eğitimi Merkezi

Lise düzeyi okullar (16 yaşından itibaren)

Zorunlu öğrenim çağından sonra, öğrenciler tam gün bir Genel Kültür Okuluna, bir Meslek Lisesine veya Liseye devam edebilirler.

	Süre	Diploma
Genel Kültür Okulu	3 yıl	Genel kültür sertifikası
Meslek Lisesi	4-5 yıl	Mesleki yeterlilik belgesi
Lise / Kolej	4 yıl	Lise yeterlilik belgesi

Maturité professionnelle / Mesleki yeterlilik belgesi

Fransızca: www.orientationfr.ch > Système de formation > Maturité professionnelle
Almanca: www.orientationfr.ch > Deutsch > Bildungssystem > Berufsmaturität

Fribourg Genel Kültür Okulu
www.ecgffr.ch

Yüksek öğrenim

Liseyi bitiren öğrenciler ile federal yeterlilik belgesi alan öğrenciler, üniversiteye, federal politeknik veya yüksek teknik uzmanlık okullarına girebilirler. Her türlü bilgi için, öğrenciler Fribourg Üniversitesi Öğrenci Kabul ve Kayıt Servisi'ne başvurabilirler. Yabancı ülkeden gelen bir öğrenci kendi ülkesindeki bir üniversitede okuyor olsa bile doğrudan kaydı yapılmaz. Gerekirse, İsviçre'de üniversiteye hazırlık kurslarına katılmak mümkündür.

Fribourg Üniversitesi
www.unifr.ch

İsviçre'de üniversite eğitimine hazırlık kursları
www.vkhs.ch

Dünyada tek !

Fribourg Üniversitesi, Fransızca-Almanca olarak iki dilde eğitim veren dünyadaki tek üniversitedir.

Öğrenim ve formasyon bursları

Bazı koşullarla, öğrenim ve formasyon bursu elde etmek mümkündür. Bu konuda gerekli bilgileri doğrudan ilgili eğitim kurumu ile, belediye sekreterliği veya Eğitim Yardımı Servisi ile ilişkiye geçerek elde edebilirsiniz.

► (50) Eğitim Kredileri Servisi

Diploma ve formasyonların tanınması

Yabancı ülkede aldığınız bir diplomanın tanınmasını istiyorsanız, Federal Mesleki ve Teknolojik Eğitim Dairesi'ne başvurmanız gerekir.

Reconnaissance internationale des diplômes / Diplomalaraın ülkeler arası tanınması

Fransızca: www.bbt.admin.ch > Français > Thèmes > Reconnaissance internationale des diplômes
Almanca: www.bbt.admin.ch > Themen > Anerkennung ausländischer Diplome

Yabancı bir ülkede 5 yıldan fazla süreyle mesleki bir deneyiminiz olabilir. Bu durumda, bazı koşullarla, deneyiminizin İsviçre'de geçerli kılınmasını sağlayabilir

ve bir meslek diploması elde edebilirsiniz.

Mesleki Yönlendirme ve Yetişkin Eğitimi Merkezi size konuyla ilgili bilgileri memnuniyetle verecektir.

► **(47) Mesleki Yönlendirme ve Yetişkin Eğitimi Merkezi**

Formasyonun geçerli sayılması (Almanca konuşulan bölge için, formasyon onayı Bern Kantonu ile işbirliği halinde ortaklaşa verilir).

Fransızca: www.orientationfr.ch >

Prestations > Adultes > Validation des acquis

Almanca: www.erz.be.ch/bae >

Validierung von Bildungsleistungen

Yetişkin eğitimi ve hizmet içi eğitim

İsviçre'de, birçok yetişkin, mesleki bilgilerini geliştirmek veya yeni yetenekler kazanmak için hizmet içi eğitim kurslarına katılırlar. Bu tür eğitimlerin masrafları bazen işyeri tarafından ödenir. Meslek hayatı boyunca sürekli eğitim alarak kendini yenileyen bir kişi tatmin edici bir iş bulma konusunda daha şanslıdır. Çalıştığınız işyerinden gerekli bilgileri alabilirsiniz.

İsviçre'de meslek içi eğitim

www.formation-continue.ch

Meslekler arası yetenek geliştirme merkezi

www.cpi.ch

14. Çevreyi koruma

Fribourg halkı, doğal güzelliklerin bakımına, ortak kullanım alanlarına özen gösterilmesine ve çevre korumasına büyük önem verir.

Doğal güzelliklerin bakımı

Fribourg Kantonunda çok belirgin bir çiftçilik geleneği vardır. İsviçre nüfusunun %3'ünü oluşturmakla birlikte, kanton, ülkede yetişen tarım ürünlerinin %10'unu üretmektedir. Yüzyıllar boyunca, tarım ve orman işçiliği Fribourg'un doğal görünümüne damgasını vurmuştur. Harcanan bu emeğe saygı duymak gerekir. Örneğin, ekilmiş tarlalardan geçmek, ağaçlara zarar vermek, hayvanları korkutmak veya doğaya çöp bırakmak yasaktır.

İtalya tadında bir armut

Fribourg Kantonunda çiftçiler uzun zamandan beri, «armut salımlı» anlamında «botzi» denilen bir armut yetiştirirler. Almandaki «Büschelbirne» terimi bu anlama tamamen uymaktadır. 2007 yılından beri bu meyve menşe kontrollü (AOC) olarak koruma altındadır. Geliş yeri bilinmemektedir. Bazıları bu meyvenin Fribourglu paralı askerler tarafından 17. yüzyılda İtalya'nın Napoli şehriden getirildiğini iddia etmektedirler.

bir zabıta yönetmeliği vardır. Bu yönetmelik, örneğin, atıkların çöp bidonlarına atılmasını, gereksiz yere gürültü yapmanın yasak olduğunu ve dahası evcil hayvanların başkalarını rahatsız etmemesi için ne gibi önlemler alınması gerektiğini belirtir. Zabıta yönetmeliğinin bir kopyasını belediyeden isteyebilirsiniz.

Çöplerin geri dönüşümü

Fribourg Kantonunda çöpler titizlikle birbirinden ayrılır. Her belediyenin çöp toplama yerleri vardır ve çöpler burada yapılarına göre, örneğin cam, kâğıt ve karton, metal, pil, yağ, organik maddeler, beyaz eşya ve zehirli maddeler ayrılır. Bu şekilde toplanan çöplerin yarısı geri dönüştürülür. Geri kalanı çevreye zarar vermeyecek şekilde yakılarak yok edilir. Konuyla ilgili olarak oluşturulmuş tesisler hakkında belediyeden bilgi alabilirsiniz.

Çöplerin ayrılarak toplanması

İsviçre'nin uzmanlık alanıdır

İsviçre'de, cam atıkların %95'i, alüminyumun %90'ı, kâğıtların %80'i toplanarak geri dönüştürülmektedir.

Ortak kullanım alanlarına özen gösterilmesi

Her belediyenin, ortak kullanım alanlarında ve diğer insanlara karşı nasıl davranılacağı konusunda halkı bilgilendiren

Geri dönüşümü olmayan çöpler

Bağlı olduğunuz belediye, geri dönüşümü olmayan çöplerin toplandığı günler hakkında size bilgi verecek, bunların ne zaman dışarıya bırakılacağını ve belediyeye çöp torbalarının nereden alınacağını size bildirecektir. Oturduğunuz beldeye göre, resmi çöp torbaları için veya yok edilmesi gereken çöplerin ağırlığı oranında bir harç ödeyeceksiniz. Buna ilişkin bilgiler genellikle belediyelerin internet sitelerinde bulunur. Ailelerin büyüklüğüne göre, bazı belediyeler belirli miktarda çöp torbasını ücretsiz olarak vermektedir. Belediyelerin amacı, cam, kâğıt, konserve kutusu gibi dönüştürülebilir çöplerin ayrılarak yok edilmesini teşvik etmektir.

Çöplerin evde veya açık havada yakılması kesinlikle yasaktır.

► (51) Çevre Koruma Servisi

15. Sosyal ve örgütsel yaşam

Eğlence ve boş zamanları değerlendirme önemlidir. Bu yöndeki etkinlikler, dinlenmeye, öğrenmeye, vücut formunu korumaya ve yeni kişilerle tanışmaya yardımcı olur.

Fribourg halk şenlikleri

Fribourg halk şenliklerinin en önemlileri sonbahar ve kış mevsiminde gerçekleşir. Yaylalarda 4 ay kaldıktan sonra, Eylül-Ekim aylarında, inek sürüleri ovaya inerler. Buna désalp (dağdan inme) adı verilir. Bu vesileyle bilhassa Semsales, Charmey, Schwarzsee ve Albeuve'de düzenlenen şenliklere katılabilirsiniz.

İlke olarak, Fribourglular Eylül-Ekim ayında Bénichon denilen ve tarım mevsiminin sona erdiğini belirten bir şenlik kutlarlar. Bu şenlik, yerel gıda ürünlerinin, topluca yenilen ve 6 saat sürebilen geleneksel bir akşam yemeğinde tadılması için fırsat oluşturur.

Aralık ayının ilk cumartesi günü Fribourg halkı Saint-Nicolas (Noel Baba da denir) bayramını kutlar. Bu etkinlik için, Saint-Nicolas kılığına girmiş bir öğrenci eşek sırtında şehri geçerek çocuklara kurabiye ve şeker dağıtır; Katedral'e varınca, o yılın olaylarını konu alan hicivli bir konuşma yapar. Bu etkinliğe 20'000'den fazla kişi katılır.

Şubat ayında, kantonun birçok şehrinde ilkbaharın gelişini müjdeleyen karnaval şenlikleri düzenlenir.

Saint-Nicolas (Noel Baba)

Saint-Nicolas Türkiye'de bulunan Myra (Demre) başpapazı idi. Fribourg şehrinin ve kantonunun, ayrıca denizcilerin, çocukların ve kasapların koruyucusu olarak bilinmektedir.

Kültürel ve sportif yaşam

Fribourg'taki kültürel yaşam çok zengindir. Kanton birçok müze ve gösteri salonuna sahip olup, çok sayıda kültürel etkinliğe ev sahipliği yapmaktadır. Bu etkinliklerin bazıları uluslararası düzeydedir, örneğin, Fribourg Uluslararası Film Festivali, Uluslararası Folklor Gösterileri (RFI) gibi. Bilhassa çok sayıda müzik topluluğu ve koro grupları vardır. Her türlü kültürel bilgiyi bölgenizdeki turizm bürosundan veya belediye sekreterliğinden elde edebilirsiniz.

Kanton'da, çocuk ve gençler için olduğu kadar yetişkin ve yaşlılar için de çok sayıda sportif etkinlik mevcuttur. Bağılı olduğunuz belediye konuya ilişkin seçenekler hakkında ayrıntılı bilgi verecektir.

Fribourg Kantonunda kültürel ve sportif yaşam

www.fribourgregion.ch

Fribourg Spor Derneği

www.afs-fvs.ch

Fribourglu eski otomobil yarışçısı

Jo Siffert tarafından ortaya atılan ve tüm dünyaya mül olan gelenek

Bir yarış bittiğinde, yarışçıların podyumda şampanya şişesini sallayarak püskürtme geleneği ne zamandan beri vardır? 11 Haziran 1967'den beri. Bu tarih, 24 Heures du Mans yarışmasının bitimiyle aynı tarihe rastlar. Üst üste iki kez performans ölçütü şampiyonu olan Jo Siffert şampanya şişesinin tıpasını açmakta zorlanır. Bu durumda aklına, şişeyi sallayarak 24 Heures du Mans yarışmasına katılan ve podyumu kendisiyle paylaşan diğer yarışmacıları ıslatmak fikri gelir.

www.josiffert.com

Yaya yürüyüşü

Yaya yürüyüşleri İsviçre'deki en gözde sporlardan birisidir. Bu spor, kadın, erkek, büyük, küçük, genç, yaşlı herkese rahatlama ve ülkenin birçok bölgesini tanıma olanağı sağlar. Fribourg Kantonunda, özel olarak yürüyüş meraklılarına ayrılmış çok sayıda yürüyüş yolu vardır.

Kırsal yürüyüşler

Fransızca: www.fribourgregion.ch >

Randonnées pédestres

Almanca: www.fribourgregion.ch >

DE > Wandern

Sportif halk etkinlikleri

- «**Morat-Fribourg**»: 1933'ten beri kantonda düzenlenen en gözde yarışmadır. Her yıl Ekim ayının ilk pazar günü yaklaşık 8000 kişi iki şehir arasındaki 17,17 km'lik uzaklığı yaya olarak kateder.

www.morat-fribourg.ch

- «**slowUp**»: Görmeye değer yerleri keşfetmek için tek başına veya ailece motorlu taşıt kullanmadan yapılan gezinti (bisiklet, kayak, v.b.).

www.slowup-gruyere.ch

www.slowup-murtensee.ch

- «**La Tzampata**»: Fribourg şehrinde, toplam 8,5 km ve 6 ayır merdivenle 1428 basamaklı parkurda yapılan koşu yarışı.

www.tzampata.ch

Örgütsel yaşam

Dernekler, aşağıdaki etkinlikler temelinde ve gönüllü şekilde birlikte hareket etme arzusunda olan kişilerden oluşur:

- Ortak ilgi alanları oluşturma: spor, kültür, eğlence, v.b.
- İhtiyaçların dile getirilmesi: öğrenci velileri, göçmen kişiler, yaşlı kişiler, v.b.
- Ülkenin sosyo-ekonomik yaşamına katılma: sendikalar, meslek kuruluşları, ilgi grupları, v.b.

İsviçre kuruluşlar ve dernekler ülkesidir. Tüm ülkede onbinlerce ve Fribourg Kantonunda yüzlercesi vardır. Kanton yaşamında dernekler merkezi bir rol oynar. Söz konusu derneklerin etkinlik alanları çok geniştir; spor, kültürel faaliyetler, ya-

bancı topluluklar v.b. Bir derneğin üyesi olmak yerel yaşama katılma ve Fribourglularla kaynaşma olanağı sağlar. Dernekler ilgi duyan herkese açıktır. Yerel dernekler için bağlı olduğunuz belediyenin İnternet sitesine giriniz veya belediye sekreterliğine başvurunuz.

► (52) Fribourg Netzwerk Gönüllüler Ağı

Dinî yaşam

Fribourg Kanton anayasası din ve vicdan özgürlüğünü garanti eder. Her birey, inanma ya da inanmama, ibadet etme ya da etmeme hakkına sahiptir. Hiç kimse bu konularda zorlanamaz. Din özgürlüğü kişiye özgü bir hak olup herkes kendi bireysel inancına göre bu hakkı kullanır.

Kanton makamları Kilisenin ve dinî toplulukların toplumdaki önemli rolünü tanırlar. Katolik ve protestan inancının yanı sıra, kantonda İslam dini üçüncü sırada yer alır. Kanton düzeyinde, yaklaşık yüz kadar dinî grup bulunmaktadır. Bütün bu gruplar yetkili makamların dinler arası iletişimi geliştirme ve dinler arası barışı koruma dileğini paylaşırlar.

Fribourg Kantonunda Katolik Kilisesi

www.cath-fr.ch

Fribourg Kantonunda Hıristiyan Kilisesi

www.ref-fr.ch

Fribourg'un Müslümanlar Derneği

www.amfr.ch

İsviçre Yahudi Toplulukları Federasyonu

www.swissjews.ch

16. Siyasi yaşama katılım

İsviçre demokrasisi kişinin kendini ifade etmesi ve kamuyu ilgilendiren çalışmalara katılması için çok sayıda olanak sağlar.

Doğrudan demokrasi

İsviçre demokrasisi dünyanın en katılımcı demokrasisidir. Kamu hakları da denilen siyasi haklar çok genişletilmiştir. Fribourg Kantonunda oy kullanma hakkı, seçme hakkı, inisiyatif hakkı, referandum hakkı ve halkın önerge verme hakkı mevcuttur. Bu şekilde halk anayasanın değiştirilmesini önerebilir (inisiyatif hakkı) veya Parlamento tarafından hazırlanmış bir yasayı reddedebilir (referandum hakkı). İsviçre'de «iktidar» denince halk anlaşılır. Siyasi haklar devletin üç kademesinde kullanılır: Konfederasyon, kantonlar ve belediyeler. İsviçre halkı yılda birçok kez oy kullanmaya çağılır. Kantonlar ve belediyeler, oylamaları genel olarak Federasyon ile aynı zamanda düzenlerler. İsviçre hükümeti olan Federal Bakanlar Kurulu (Conseil fédéral / Bundesrat) parlamento tarafından seçilir. Halk tarafından seçilen parlamento iki meclisten oluşur: Ulusal Meclis (Conseil national /

Nationalrat) ve Kantonlar Meclisi (Conseil des Etats / Ständerat).

Siyasi kurumlar

Seçilen kurumlar sıkça «Konsey» olarak anılırlar. Görevleri fikir yürütmek, görüşme yapmak ve halkın kabul veya reddedileceği önerilerde bulunmaktadır.

Üç düzeyli iktidar

Fribourg halkı, yılda yaklaşık 4 kez kamu işleri için oy kullanmaya çağılır:

- Belediyeye ait işler (örnek: gösteri salonu yapımı)
- Kantona ait işler (örnek: La Poya Köprüsü ve Tünel yapımı)
- Konfederasyona ait işler (örnek: Aile yardımı ile ilgili yeni Federal Yasa)

Her dört veya beş yılda bir, belediye, kanton ve federasyon düzeyinde temsil-

	Temsil kurumları	
	Parlamento düzeyinde (Parlement / Parliament)	Hükümet düzeyinde (Gouvernement / Regierung)
Fribourg belediyeleri	Belediye Meclisi (Assemblée communale / Gemeindeversammlung) veya Genel Konsey (Conseil général / Generalrat)	Belediye Encümenliği (Conseil communal / Gemeinderat)
Fribourg Kantonu	Kanton Meclisi (Grand Conseil / Grosser Rat)	Kanton Bakanlar Kurulu (Conseil d'Etat / Staatsrat)
İsviçre Konfederasyonu	Ulusal Meclis (Conseil national / Nationalrat) ve Kantonlar Meclisi (Conseil des Etats / Ständerat)	Konfederasyon Bakanlar Kurulu (Conseil fédéral / Bundesrat)

ci ve bakanlar ile ilçeler düzeyinde vali seçimleri yapılır.

Yabancı uyruklu kişilerin siyasi hakları

İsviçre vatandaşı değilseniz fakat kantonda 5 yıldan beri oturuyorsanız ve C oturum belgeniz (permis C) varsa, belediye düzeyinde İsviçreliyle tamamen aynı haklara sahipsiniz. Seçmen kütüğüne kaydolmanıza gerek yoktur. Yasal koşulları yerine getirdiğiniz andan itibaren, bir oylama veya seçim olduğunda, oy kullanmanız için gerekli resmi belgeler size kendiliğinden gönderilecektir. Bu şekilde, belediyeye ait konularda oy kullanabilir, belediye meclisinin seanslarına katılabilir ve bu meclisin üyelerini seçebilir ya da kendiniz seçilebilirsiniz.

Yabancı uyruklu seçmenler

Yaklaşık 16'000 kişi olan yabancı uyruklu seçmenler Fribourg kantonu belediyeleri seçmen kitlesinin hemen hemen %10'unu oluştururlar. Yaklaşık olarak göçmen her iki kişiden birisi belediye düzeyindeki siyasi haklardan yararlanır.

Diğer siyasi katılım biçimleri

Siyasi haklardan ayrı olarak, kamu yaşamına katılma ve ortak yaşamın geleceği üzerinde etkili olma konusunda diğer birçok olanak mevcuttur. Bir kişi, örneğin, bir mahalle geliştirme derneğinde, yerel bir toplulukta, mesleki bir kuruluşta, bir spor klubünde veya bir danışma komisyonunda yer alabilir.

İsviçre vatandaşları gibi, yabancı uyruklu

kişilerin, büyük, küçük, imza kampanyalarına katılma hakları vardır. Bu hak, her bireye, yetkili makamlara istek, öneri, eleştiri ve şikâyetlerini iletmeye olanak sağlar. Böylesi bir girişim devlet kurumları tarafından alınan kararlar üzerinde etkili olabilir.

► (53) Fribourg Kantonundaki önemli siyasi partiler

Vatandaşlığa kabul

İsviçre vatandaşlığına geçme kişisel seçim ve isteme bağlıdır. Kanton düzeyinde yılda yaklaşık 1000 kişi vatandaşlık almaktadır. Vatandaşlığa geçiş gerçekleştiği andan itibaren, ilgili kişinin belediyeye, kanton ve konfederasyon düzeyinde seçme ve seçilme hakkı doğar.

► (35) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Servisi

Fransızca: www.fr.ch/secin > Naturalisation
Almanca: www.fr.ch/zea > Einbürgerungen

İsviçre vatandaşlığını elde eden kişiler, vatandaşlığa kabul edildikten sonra kanton makamları tarafından düzenlenen kabul törenine katılmakla yükümlüdürler. Bu törende, yeni vatandaşlar şöyle bir yemin beyanında bulunmak zorundadırlar: «Konfederasyon ve Kanton Anayasaları'na bağlı kalacağım; Konfederasyon vatandaşı olarak her durumda, yeni ülkenin hak ve özgürlüklerini, bağımsızlığını koruyup savunacağım söz veriyorum».

17. Önemli telefon numaraları

► (1) Göçmenler Uyum ve İrkçiliği Önleme Bürosu

Bureau de l'intégration des migrant-e-s et de la prévention du racisme – IMR
 Fachstelle für die Integration von Migrant-
 Innen und für Rassismusrävention – IMR
 Grand-Rue 26, 1700 Fribourg
 T: 026 305 14 85 – integration@fr.ch
www.fr.ch/integration

► (2) Göçmenler İçin Uyum Forumu

Forum pour l'intégration des migrantes
 et des migrants – FIMM
 Forum für die Integration von Migrantinnen
 und Migranten – FIMM
 Route de la Fonderie 7, Case postale 118,
 1705 Fribourg
 T: 076 589 79 43 – info@fimm-fribourg.ch
www.fimm-fribourg.ch
www.migraweb.ch

► (3) Sosyal Yardım Servisi

Service de l'action sociale – SASoc
 Kantonales Sozialamt – KSA
 Route des Cliniques 17, Case postale,
 1701 Fribourg
 T: 026 305 29 92 – sasoc@fr.ch
www.fr.ch/sasoc

► (4) Kanton Nüfus ve Göçmenlik İşleri Servisi

Service de la population
 et des migrants – SpoMi
 Kantonales Amt für Bevölkerung
 und Migration – BMA
 Route d'Englisberg 11, 1763 Granges-Paccot
 T: 026 305 14 92 – spomi@fr.ch
www.fr.ch/spomi

► (5) Belli başlı Fribourg gazeteleri

- **La Gruyère**
 Rue de la Léchère 10, Case postale 352,
 1630 Bulle 1
 T: 026 919 69 00 – redaction@lagruyere.ch
www.lagruyere.ch
- **La Liberté**
 Boulevard de Pérolles 42,

Case postale 960, 1701 Fribourg
 T: 026 426 44 11 – redaction@laliberte.ch
www.laliberte.ch

• L'Objectif

Case Postale 60, 1752 Villars-sur-Glâne 1
 T: 026 409 72 72 – redaction@lobjectif.ch
www.lobjectif.ch

• Freiburger Nachrichten

www.freiburger-nachrichten.ch
 Rédaction Fribourg:
 Pérolles 42, 1701 Fribourg
 T: 026 426 47 47
 Rédaction Morat:
 Irisweg 12, 3280 Morat
 T: 026 672 34 41

► (6) Bölgesel radyolar

• Radio Fribourg / Freiburg

Rue de Romont 35, Case postale 1312,
 1701 Fribourg
 T: 026 351 51 00 – radiofr@radiofr.ch
www.radiofr.ch
 Radio Fribourg: FM 88.4 89.4 92.9 94.1 95.0
 106.0 106.1
 Radio Freiburg: FM 87.6 90.2 98.9 100.0
 103.6 106.9

► (7) Bölgesel televizyon

• La télé

Boulevard de Pérolles 36
 Case postale 205, 1705 Fribourg
 T: 058 310 05 05 – info@latele.ch
www.latele.ch

- **(8) Göçmenler İçin Dil Kursları Koordinasyonu**
COLAMIF – Coordination cantonale
cours de langue migrant-e-s
COLAMIF – Koordinationsstelle
für Sprachkurse an MigrantInnen
Croix-Rouge fribourgeoise
Rue G.-Techtermann 2, Case postale 279,
1701 Fribourg
T: 026 347 39 40
langues-sprachen@croix-rouge-fr.ch
www.croix-rouge-fr.ch/joomla/fr/migration-integration/infocoordlangue
- **(9) Okuma-Yazma Derneği Fribourg Şubesi**
Association Lire et Ecrire – Section
de Fribourg
Verein Lesen und Schreiben – Sektion Freiburg
Rue St-Pierre 10, Case postale 915,
1701 Fribourg
T: 026 422 32 62 – fribourg@lire-et-ecrire.ch
www.lire-et-ecrire.ch
- **(10) Caritas Göçmenler İçin Tercümanlık Servisi Fribourg Şubesi**
Caritas Suisse à Fribourg: Service d'interpré-
tariat communautaire Se Comprendre
Caritas Schweiz in Freiburg: Dolmetscher-
mittlungsstelle Se Comprendre
Rue de l'Industrie 21, 1700 Fribourg
T: 0840 000 999 – secomprendre@fr.caritas.ch
www.caritas.ch
- **(11) Kültürlerarası Kütüphane**
Bibliothèque interculturelle LivrEchange
Interkulturelle Bibliothek LivrEchange
Avenue du Midi 3-7, 1700 Fribourg
T: 026 422 25 85 – livrechange@bluewin.ch
www.livrechange.ch
- **(12) Konut Servisi**
Service du logement – Slog
Wohnungsamt – WA
Rue Joseph Piller 13, Case postale,
1701 Fribourg
T: 026 305 24 13 – slog@fr.ch
www.fr.ch/slog
- **(13) İsviçre Kiracılar Derneği – Fribourg Şubesi**
Association suisse des locataires (ASLOCA) –
Section fribourgeoise
Case postale 18, 1774 Cousset
T: 0848 818 800 – Mail ile danışma hizmeti
yoktur
www.asloca.ch -> Bulle, Fribourg, Romont
şehirlerindeki randevusuz danışmalar için
internet sayfasına bakınız
- **(14) Fribourg Alman Kesimi Kiracılar Derneği**
Mieterinnen- und Mieterverband Deutschfrei-
burg
Postfach 41, 3185 Schmittlen
T: 026 496 46 88
mieterverband.deutschfreiburg@gmx.ch
www.mieterverband.ch
- **(15) Fribourg Kantonu Trafik Tescil Bürosu**
Office de la circulation et de la navigation
du canton de Fribourg – OCN
Amt für Strassenverkehr und Schifffahrt
des Kantons Freiburg – ASS
Route de Tavel 10, 1700 Fribourg
T: 026 484 55 55 – info@ocn.ch
www.ocn.ch
- **(16) Fribourg Kantonu Emekli Sandığı**
Caisse de compensation du canton
de Fribourg – CCFR
Ausgleichskasse des Kantons Freiburg – AKFR
Impasse de la Colline 1, Case postale,
1762 Givisiez
T: 026 305 52 52 – ecasfr@fr.ch
www.caisseavfr.ch
- **(17) Devlet İş ve İşçi Bulma Dairesi**
Service public de l'emploi – SPE
Amt für den Arbeitsmarkt – AMA
Boulevard de Pérolles 24, Case postale 189,
1705 Fribourg
T: 026 305 96 00 – spe@fr.ch
www.fr.ch/spe

- **(18) Vergi Dairesi**
Service des contributions – SCC
Kantonale Steuerverwaltung – KSTV
Rue Joseph-Piller 13, Case postale,
1701 Fribourg
T: 026 305 11 11 – scc@fr.ch
www.fr.ch/scc
- **(19) Fribourg Sendika Birliği**
Union Syndicale Fribourgeoise – USF
Freiburger Gewerkschaftsbund – FGB
Rue des Alpes 11, Case postale 1541,
1701 Fribourg
T: 026 322 74 45 – usfr@bluewin.ch
www.uss.ch
- **(20) Kadın-Erkek Eşitliği ve Aile Bürosu**
Bureau de l'égalité hommes-femmes
et de la famille – BEF
Büro für die Gleichstellung von Frau
und Mann und für Familienfragen – BGF
Rue de la Poste 1, 1701 Fribourg
T: 026 305 23 86 – bef@fr.ch
www.fr.ch/bef
www.familles-fribourg.ch
- **(21) Irkçılığa ve Ayrımcılığa Karşı
Mücadele ve Danışma Servisi**
Fenêtre anti-racisme et anti-discrimination
et Service conseils
Route des Arsenaux 9, Case postale 1126,
1701 Fribourg
T: 026 347 15 77 – info@oseo-fr.ch
www.oseo-fr.ch
- **(22) İsviçreli ve Göçmenler İlişki Merkezi /
SOS Irkçılık**
Centre de contact suisse-sse-s-immigré-e-s/
SOS Racisme – CCSI
Kontaktstelle SchweizerInnen-
AusländerInnen/SOS Rassismus
Boulevard de Pérolles 91, 1700 Fribourg
T: 026 424 21 25
ccsi.sos_racisme@bluewin.ch
www.ccsi-fr.ch
- **(23) Employment İş Destekleme Derneği –
Sosyal ve Mesleki Uyum Merkezi**
Association Chèque Emploi – Centre
d'intégration socioprofessionnelle
Verein Service Check – Institution
für sozio-professionnelle Integration
Route des Daillettes 1, Case postale 31,
1709 Fribourg
T: 026 426 02 40 – cheque-emploi@cisf.ch
www.cheque-emploi.ch
- **(24) Fribourg Sağlık Yardımı Derneği**
Fri-Santé – Espace de soins
Fri-Santé – Raum für Behandlung
Rue François-Guillimann 12, 1700 Fribourg
T: 026 341 03 30 – info@frisante.ch
www.fri-sante.ch
- **(25) Grisélidis Fribourg (Hayat Kadınlarına
Yardım Derneği)**
Rue F-Guillimann 12, 1700 Fribourg
T: 026 321 49 45 – griselidis@bluewin.ch
www.griselidis.ch
- **(26) Okul Dış Bakımı ve Tedavi Servisi**
Service dentaire scolaire – SDS
Schulzahnpflegedienst – SZPD
Boulevard de Pérolles 23, 1700 Fribourg
T: 026 305 98 00 – sds@fr.ch
www.fr.ch/sds
- **(27) Fribourg Yaşlılar Bakım Kurumları Derneği**
Association fribourgeoise des institutions pour
personnes âgées – AFIPA
Vereinigung Freiburgerischer
Alteisenrichtungen – VFA
Ch. Cardinal-Journet 3, 1752 Villars-sur-Glâne
T: 026 915 03 43 – office@afipa-vfa.ch
www.afipa-vfa.ch
- **(28) Fribourg Evde Bakım ve Yardım Derneği**
Association fribourgeoise aide et soins
à domicile – AFAS
Spitex Verband Freiburg – SVF
Secrétariat cantonal
Rue St-Pierre 6b, 1700 Fribourg
T: 026 321 56 81 – info@aide-soins-fribourg.ch
www.aide-soins-fribourg.ch

- **(29) Pro Senectute Fribourg (Yaşlılara Yardım Kurumu Fribourg Şubesi)**
Ch. de la Redoute 9, Case postale 44,
1752 Villars-sur-Glâne 1
T: 026 347 12 40 – info@fr.pro-senectute.ch
www.fr.pro-senectute.ch
- **(30) Fribourg Kantonu Malullük Sigortası Müdürlüğü**
Office de l'Assurance-Invalidité
du canton de Fribourg – Office AI
Invalidenversicherungsstelle
des Kantons Freiburg – IV-Stelle
Rte du Mont-Carmel 5, 1762 Givisiez
T: 026 305 52 37 – info@aifr.ch
www.aifr.ch
- **(31) Fribourg Engellilere Yardım Derneği**
Pro Infirmis – Service fribourgeois
Pro Infirmis – Beratungsstelle Freiburg
Route des Arsenaux 9, Case postale 98,
1705 Fribourg
T: 026 347 40 00 – fribourg@proinfirmis.ch
www.proinfirmis.ch
- **(32) Gezici Eğitim Servisi**
Service éducatif itinérant – SEI
Frühberatungsdienst – FBD
Fondation Les Buissonnets,
Rte de Villars-les-Joncs 3,
Case postale 155, 1707 Fribourg
T: 026 484 21 13 – sei@lesbuissonnets.ch
www.lesbuissonnets.ch
- **(33) Aile Planması ve Cinsel Danışma Servisi**
Service de planning familial
et d'information sexuelle – SPFIS
Dienst für Familienplanung
und Sexualinformation – SFD
Rue de la Grand-Fontaine 50, 1700 Fribourg
T: 026 305 29 55 – planningfamilial@fr.ch
www.fr.ch/spfis
- **(34) AIDS Hastalarını Destekleme ve Koruma Merkezi**
Empreinte: Centre de soutien
et de prévention dans le domaine
du VIH / Sida et IST
Boulevard de Pérolles 57, 1700 Fribourg
T: 026 424 24 84 – empreinte@trempin.ch
www.sida-fr.ch
- **(35) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Servisi**
Service de l'état civil et
des naturalisations – SECIN
Amt für Zivilstandswesen und
Einbürgerungen – ZEA
Boulevard de Pérolles 2, Case postale 471,
1701 Fribourg
T: 026 305 14 17 – etatcivil@fr.ch
www.fr.ch/secin
- **(36) Fribourg Karma Eşcinseller Derneği**
Sarigai – Association homosexuelle
mixte fribourgeoise
Sarigai – Gemischte Freiburger
Homosexuellen-Vereinigung
Case postale 282, 1709 Fribourg
T: 079 610 59 37 – sarigai@sarigai.ch
www.sarigai.ch
- **(37) Kadın Dayanışma Derneği – Şiddet gören kadınlar için yardım merkezi**
Association Solidarité Femmes – Centre LAVI
pour femmes victimes de violence
Verein Frauenhaus / Opferberatungsstelle
für Frauen als Opfer häuslicher Gewalt
Case postale 1400, 1701 Fribourg
T: 026 322 22 02 (24 saat cevap)
info@sf-lavi.ch
www.sf-lavi.ch
- **(38) Çocuk, yetişkin erkek ve trafik kazasına uğramış kişiler için danışma merkezi (LAVI)**
Centre de consultation LAVI pour enfants,
hommes et victimes de la circulation
Opferberatungsstelle für Kinder, Männer
und Opfer von Verkehrsunfällen
Rue Hans-Fries 1, Case postale 29,
1705 Fribourg
T: 026 305 15 80 – LAVI-OHG@fr.ch
www.admin.fr.ch/sej > Aide aux victimes
d'infraction
- **(39) Fribourg Ailelere Yardım Derneği**
Association Office familial Fribourg
Verein Paar- und Familienberatung Freiburg
Rue de Romont 29-31, Case postal 1131,
1701 Fribourg
T: 026 322 10 14 – info@officefamilial.ch
www.officefamilial.ch

- **(40) Çocuk ve Gençleri Koruma Servisi**
Service de l'enfance et de la jeunesse – SEJ
Jugendamt – JugA
Boulevard de Pérolles 30, Case postale 29,
1705 Fribourg
T: 026 305 15 30 – sej-ja@fr.ch
www.fr.ch/sej
- **(41) Kadın Derneği**
Association espacefemmes
Verein frauenraum
Rue Hans-Fries 2, 1700 Fribourg
T: 026 424 59 24 – info@espacefemmes.org
www.espacefemmes.org
- **(42) Frabina Derneği – Kadınlar ve farklı uyruklu eşler için danışma bürosu**
Association Frabina – Agence de consultation pour femmes et couples binationaux
Verein Frabina – Beratungsstelle für Frauen und binationale Paare
Laupenstrasse 2, 3008 Berne
T: 031 381 27 01 – info@frabina.ch
www.frabina.ch
- **(43) Şiddete Eğilimli Kişilere Yardım Derneği**
Verein EX-pression Fribourg
Case postale 110, 1726 Farvagny
T: 0848 08 08 08 – info@ex-pression.ch
www.ex-pression.ch
- **(44) Ailede Eğitim Derneği**
Education familiale
Familienbegleitung
Case postale 2, 1707 Fribourg
T (Fransızca): 026 321 48 70
T (Almanca): 026 322 86 33
contact@educationfamiliale.ch
www.educationfamiliale.ch
- **(45) Fribourg Aile Gün İçi Bakım Federasyonu**
Fédération Fribourgeoise d'Accueil Familial de Jour
Verein Freiburger Tagesfamilien
Case postale 408, 1630 Bulle
federation@accueildejour.ch
www.accueildejour.ch > bölgelere göre telefon numaraları için web sitesine bakınız
- **(46) Fribourg Kreş ve Çocuk Yuvaları Federasyonu**
Fédération des crèches et garderies fribourgeoises
Freiburger Krippenverband
Rte de la Fonderie 8C, Case postale 167,
1707 Fribourg
T: 026 429 09 92 – info@crechesfribourg.ch
www.crechesfribourg.ch
- **(47) Mesleki Yönlendirme ve Yetişkin Eğitimi Merkezi**
Service de l'orientation professionnelle et de la formation des adultes – SOPFA
Amt für Berufsberatung und Erwachsenenbildung – BEA
Rue St-Pierre Canisius 12, 1700 Fribourg
T: 026 305 41 86 – sopfa@fr.ch
www.fr.ch/sopfa
- **(48) Göçmen çocukların eğitimi, anadil ve kültür dersleri sorumlusu**
Fransızca: Coordinatrice pour la scolarisation des enfants de migrants et les cours de langue et culture d'origine
Rue de l'Hôpital 1, case postale,
1701 Fribourg
T: 026 305 12 48 – senof@fr.ch
www.fr.ch/senof
Almanca: Koordinatorin für die Schulung fremdsprachiger Kinder (KG-PS-OS) und die Kurse in Heimattlicher Sprache und Kultur (HSK)
Schulinspektorat KG-PS Deutschfreiburg
Mariahilfstrasse 2, 1712 Tafers
T: 026 305 40 89 – therese.schwaller@fr.ch
www.fr.ch/daa
- **(49) Mesleki Eğitim Servisi**
Service de la formation professionnelle – SFP
Amt für Berufsbildung – BBA
Derrière-les-Remparts 1, 1700 Fribourg
T: 026 305 25 00 – sfp@edufr.ch
www.fr.ch/sfp
- **(50) Öğrenim Kredileri Servisi**
Service des subsides de formation – SSF
Route-Neuve 7, Case postale, 1701 Fribourg
T: 026 305 12 51 – bourses@fr.ch
www.fr.ch/ssf

► **(51) Çevre Koruma Servisi**

Service de l'environnement – SEn
Amt für Umwelt – AfU
Route de la Fonderie 2, Case postale,
1701 Fribourg
T: 026 305 37 60 – sen@fr.ch
www.fr.ch/sen

► **(52) Fribourg Netzwerk Gönüllüler Ağı**

RéseauBénévolatNetzwerk
Fribourg Freiburg
Route de la Fonderie 8c, 1700 Fribourg
T: 026 422 37 07 – info@benevolat-fr.ch
www.benevolat-fr.ch

► **(53) Fribourg Kantonundaki önemli siyasi partiler**

- **Parti démocrate-chrétien (PDC)**
Christlichdemokratische Volkspartei (CVP)
www.cvp-fr.ch
- **Parti socialiste (PS)**
Sozialdemokratische Partei (SP)
www.ps-fribourg.ch
- **Parti libéral-radical (PLR)**
Freisinnig-Demokratische Partei (FDP)
www.plrf.ch
- **Parti de l'Union Démocratique du Centre (UDC)**
Schweizerische Volkspartei (SVP)
www.udc-fr.ch
- **Parti chrétien social (PCS)**
Christlichsoziale Partei (CSP)
www.csp-pcs.ch
- **Les Verts**
Die Grünen
www.verts-fr.ch
- **Parti vert-libéral**
Grünliberale Partei
fr.vertsliberaux.ch

Tüm İsviçre için acil telefon numaraları

Polis	117
İtfaiye (yangın, su, gaz).....	118
Ambulans	144
«Main tendue» Yardım eli (psikolojik bunalım).....	143
Zehirlenmelerde danışma (zehirlenme ve zehirli maddeler).....	145

Acil bir durum karşısında bulunuyorsanız

- Sakin olunuz
- Tehlikenin ne olduğunu belirleyiniz
- Korunmalı bir yerde durunuz
- İlk yardım ekiplerine haber veriniz
- Yardım ediniz

Göçmenler Uyum ve İrkçiliği Önleme Bürosu

Grand-Rue 26
1700 Fribourg
T: 026 305 14 85
integration@fr.ch

www.fr.ch/integration